

PRAKASH KOTHARI MBBS PhD
Professor & Head
Department of Sexual Medicine
G.S. Medical College & K.E.M. Hospital
203A, Sukhsagar, N.S. Patkar Marg, Bombay 400 007, India

Report by Steve Coll

THE WASHINGTON POST

Feb. 8, 1991

Sex experts gather in New Delhi

Tension, attitudes are topics at world conference on the orgasm

By Steve Coll
The Washington Post

NEW DELHI, India — About 500 self-described sexologists from far corners of the globe, including many from the United States, have gathered in a hotel here this week to attend what organizers call the world's first international conference on the orgasm.

Prakash Kothari, an Indian sex therapist who is the chief sponsor of the meeting, explained its purpose and tenor by saying he was "not just organizing a conference on orgasm. It's also a celebration of orgasm."

Kothari said he felt compelled to organize the meeting because "even on the international level, there's a lot of ignorance prevailing about this particular area of orgasm."

As they mingled beneath fluorescent lights at an exhibit of ancient erotic art and 16th-century sex toys, the scientific celebrants wore decidedly serious expressions.

There was virtually no giggling.

Instead, there was considerable talk about tension, and a few exhibitions of it. "Hold on! Stop that! Would you mind waiting?" Kothari shouted at a colleague who was attempting to lead a tour of Mogul-era sex accessories while Kothari was giving an interview nearby. After security guards ushered the offending sexologists from the room, Kothari continued, "We need to understand that orgasm is pleasure."

A little later, John Money, professor of medical psychology and pedi-

atrics at Johns Hopkins University Hospital, took the podium to denounce what he called the regression in America into "a new age of anti-sexuality, a counterreformation stage which wishes to restore the status quo that prevailed."

Warming to his theme, Money observed pointedly, "It has been found that societies that are most at ease with themselves and sexuality are least warlike." He stopped there, allowing the audience to draw its own topical conclusions.

Leonard Rosenblum, from the department of psychiatry at the State University of New York, said he hoped the conference would relieve some of the world's tension about the orgasm. "Every time an item appears in the popular press that such an event has taken place, it makes a singular statement to everyone who reads it — that such topics can be discussed," he said.

There were whispers among some attending sexologists that India, despite having contributed the fourth-century *Kamasutra* to world erotic literature, was perhaps not yet ready to begin such a great journey. After news of the conference's opening was splashed in the New Delhi press, they said, the hotel was inundated with obscene and threatening phone calls suggesting, in effect, that the sexologists should return to whatever planet they had arrived from.

At a media briefing, Kothari complained about some of the coverage of the conference, noting that on its

nightly news broadcast, India's state-owned television network "deliberately avoided focusing their cameras on the word *orgasm*."

Dozens of scientific papers and abstracts are being presented at the conference, asking and answering questions such as the one posed by Barry Komisaruk and Beverly Whipple of the United States: "The G spot, orgasm and the female ejaculation — are they related?" Another quandary was raised by Rajesh Arora, also of the United States, whose presentation asked, "Male multiple orgasm — does it exist?" The answer, if you are wondering, is yes, but only in two scientifically proven cases.

Some other discoveries about the orgasm offered by various scientists attending the conference: College professors who concentrate too much of their research on the orgasm tend to lose their jobs; hormones are an important component of orgasmic experience; the ability to experience orgasm in humans is innate, but how not to have an orgasm is learned; many women do not experience orgasm because of "an insufficient capacity for self-abandonment in the event of role conflicts or in the fear of ego loss."

A question arose at the conference as to why now was the time for the world's first conference on the orgasm. Money of Johns Hopkins answered forthrightly: "Because this is the moment that the clock has hit the orgasm time."

IX Congreso Mundial de Sexología

El climax sexual puede ser clasificado

*El hombre y la mujer son humanos
ambos absorbidos en el mismo acto,
¿por qué debiera diferir su placer?
Kama Sutra (S. IV d. C.*

A HORA cuando es posible hablar del sexo, del placer, del amor sin sufrir rubores o persecuciones, se pone de manifiesto la contemporaneidad de uno de los más antiguos textos sexológicos: el Kama Sutra.

Este es el parecer del doctor Prakash Kothari, jefe y docente en el Departamento de Sexología del KEM Hospital, en la India, y presidente de la Asociación de Educadores, Consejeros y Terapistas Sexuales de ese país. El es invitado especial en el IX Congreso Mundial de Sexología, que hasta el próximo viernes se realizará en Caracas.

—El Kama Sutra es antiguo, pero a la vez moderno. Fue escrito 1.600 años atrás, pero si uno lee entre líneas sus consejos puede comprobar cuán actuales son. La mayoría de las investigaciones tempranas en sexología tienen sus raíces en ese texto milenario.

Y menciona dos elementos como muestra: "Dice el libro: los pacientes diabéticos pueden requerir un apadravya (pene artificial), pues podría llegar a impotencia. También aclara que el sexo oral es higiénico. Y todo esto se ha comprobado en los últimos años".

El orgasmo: un evento cerebral

—Las últimas investigaciones de 1989 demuestran que un hombre con impotencia diabética puede requerir un implante, y la cirugía de implantación de pene es de las más modernas.

Ahonda un poco más en el asunto, aunque no recalca que no es su especialidad: el tiene dos doctorados en orgasmos.

—La implantación es una cirugía con dos variedades: semirrígido e inflable. En el primer caso, es menos onerosa y el paciente sufre menos complicaciones. El pene parece erecto todo el tiempo. El inflable tiene un aspecto más cosmético, aunque la operación como tal es más compleja y riesgosa hasta cierto punto. Pero recalcó, el orgasmo puede ocurrir con o sin implante.

Define al orgasmo como "un evento cerebral, que se basa primariamente en el placer. La eyaculación, las emisiones y contracciones vaginales son componentes asociados, pero el orgasmo puede ocurrir sin todo lo anterior".

Y recuerda al Kama Sutra:

El doctor Prakash Kothari, jefe del departamento de sexología del KEM, Hospital de Bombay, en la India, ha hecho una clasificación de los orgasmos, según el tiempo que tardan en producirse. Para él, el Kama Sutra es uno de los más antiguos, pero también más contemporáneos tratados de sexología

Acianela Montes de Oca

El doctor Prakash Kothari

"Cada mujer debe conocer la dicha del orgasmo, cada hombre debe aprender las habilidades del amor. El beso, las caricias, las posturas, los juegos de dientes y de uñas, y buscar el placer de la amada antes que el suyo".

La clasificación

El doctor Kothari, entre otras contribuciones, ha hecho una clasificación científica de los orgasmos, producto de 17 años de investigaciones en su hospital de Bombay. "Me di cuenta de que lo tradicional es etiquetar las disfunciones, pero había gran vaguedad en los términos. Tampoco había una clasificación orgásmica para la mujer".

—Hicimos una encuesta entre 500 mujeres y les preguntamos si preferían

prolongar el orgasmo. El 40% respondió que sí. Esto podría ser relacionado con la eyaculación precoz, en el hombre. Este elemento de los orgasmos tempranos o tardíos jamás había sido abordado por ningún estudioso, incluyendo Master y Johnstone.

Este nuevo punto de vista le condujo a formular una clasificación que sirviera para hombres y para mujeres, porque el placer es igual para ambos. E introduce un nuevo elemento: La eyaculación no puede asemejarse a el climax, o punto de placer máximo. "En realidad se trata de cosas totalmente distintas. Puede haber eyaculación sin placer, y viceversa, placer sin eyaculación. Es más, hay casos en que el hombre llega al placer tempranamente, pero no eyacula."

—Según la clasificación existente en el mundo occidental, esto de llegar al orgasmo o climax sin eyaculación sería una paradoja. La clasificación a la que hemos llegado evitaría esos absurdos.

El placer se encuentra entre las orejas

El ha dividido los problema orgásmicos en cuatro categorías: Respuesta temprana, respuesta retrasada, respuesta impedida y respuesta ausente. La primera implica que el orgasmo, el placer, llega muy precozmente, antes de lo esperado. En la segunda, tardaría mucho en aparecer. En el tercero, llega el placer, pero en grado muy bajo, y en el cuarto, no hay placer. La clasificación, ya lo hemos dicho, es válida para ambos sexos.

Recalca que se trata de características, y que pueden ser consideradas problemáticas según cada caso. "Por ejemplo, si una persona tiene orgasmo temprano y su pareja tiene un ritmo más pausado, puede ser un problema. Pero si ambos tienen el mismo ritmo, todo es perfecto".

Para el doctor Kothari, el orgasmo y el placer, se encuentran "entre las orejas, y no entre los muslos". De allí que lo primero que recomienda es revisar las actitudes frente al sexo y a la pareja.

En su consulta, lo que ha encontrado con mayor frecuencia es orgasmo temprano (eyaculación precoz, para los hombres) y esto puede ser comprobado en los 2.500 casos que le llegan al hospital cada año.

Asegura que "los problema sexuales más comunes se resuelven con sentido común. Este, lamentablemente, no es tan común".

V
E
N
E
Z
U
E
L
A

-89

Hacer el amor disminuye males cardiovasculares

Así lo dio a conocer el médico hindú, Prakash Khotari, quien participó en el IX Congreso Mundial de Sexología

ELIZABETH ARAUJO

El proceso de la sexualidad es una pelea de lengua. Cuando se introduce la lengua, se realiza la verdadera penetración. El sexo no es mecánico, cada compañero debe invitar al otro a jugar, antes de hacer el amor. El prelujo amoroso debe prevalecer antes de realizar el acto sexual...

Muchos de estos conceptos fueron emitidos ayer en el IX Congreso Mundial de Sexología por el doctor hindú, Prakash Khotari, especialista en sexología, quien enfatizó sobre la importancia de hacer el amor, por lo que según él, "ayuda a disminuir los problemas cardiovasculares".

El tema tratado por el doctor Khotari fue la importancia del Kamasutra, que es el tratado de las reglas del amor, escrito en sanscrito hacia principios de la era cristiana por el sabio Vatsyayana.

Apoyado en diapositivo sobre ese arte milenario como es el amor, Khotari explicó las dimensiones científicas del Kamasutra, aseverando que el sexo oral regenera las pasiones y además es higiénico. "Se ha detectado que existe más bacterias en la

importante mencionar el orgasmo o la frecuencia del mismo, sino también debemos valorar las fantasías, la comunicación, el querer, el deseo, el amor, los cuales constituyen factores fundamentales de la respuesta sexual humana". De esa manera resumió el doctor Hernández Serrano la importancia que tiene para la conducta sexual, temas como los estigmas y la salud mental.

Según un estudio realizado por los doctores Hernández Serrano, Cabral, De Vries y Parra y basados en una revisión teórica conceptual del problema del estigma, se comprobó que los diferentes profesionales de la salud mental sienten gran incomodidad para atender pacientes como abusadores sexuales de niños, violadores compulsivos, psicópatas, personas con Sida y esquizofrénicos.

—Dicha incomodidad —expresan los galenos— se puede interpretar como una "resistencia emocional" para la comprensión y la actuación profesional. El abusador sexual de niños y el violador compulsivo, representan parámetros que están en contra de la moral sexual, que nos habla de relaciones íntimas entre personas que la permiten sin ninguna relación de poder o de chantaje; igualmente el psicópata es considerado como un ser sin moral social, sin intimidad afectiva. En cuanto al Sida, podemos inferir que es asociado al miedo a morir por un contacto casual; y la esquizofrenia quizás por el sentimiento del miedo a la locura, de la incompreensión y su pronóstico.

Para estos profesionales el estigma constituye un conjunto de características negativas atribuibles a una persona, compartido por la mayoría de la gente y que producto de juicios de valor, con o sin base científica específica, conducen al rechazo social.

—La sexualidad humana, la sexología y los sexólogos también hemos sido estigmatizados durante mucho tiempo. La época victoriana fue particularmente rica en actitudes y comportamientos negativos. Alfred Kinsey fue estigmatizado por investigar socialmente la conducta sexual. Masters y Johnson sufrieron y aún hoy sufren parcialmente las consecuencias de los estigmas relacionados al sexo.

—Imaginen ustedes —refiere Hernández Serrano— cual es la situación en nuestra Latinoamérica. En Venezuela, donde vivimos en una democracia y donde hemos podido hablar por televisión y organizar conferencias, cursos, simposios sobre sexología, a pesar de todo eso y de nuestra labor seguimos siendo víctimas del rechazo de mucha gente. Laboramos 5 años para producir un programa de educación sexual para los escolares del país, y después de largas discusiones y compromisos con la Iglesia Católica y con los plañificadores de la educación, bastó una llamada telefónica al ministro de turno para detener los esfuerzos que tanto tiempo, dedicación y esfuerzo habíamos logrado.

Prakash Khotari, de la India. (Foto/TOM GRILLO)

que éste último es el más extremo.

—Después de hacer el amor, las parejas deben acariciarse y comunicarse, porque esta actitud propicia más amor y afecto.

Por su parte el doctor estadounidense Ira Pauly, explicó el "Estado Actual de los Transtornos de Identidad Sexual", en donde hizo una revisión de todos los aspectos de desórdenes sexuales como el hermafroditismo, el transexualismo, recalcando

Estigmas, sexualidad y salud mental

Fue el tema central de la ponencia dictada por los doctores Athol Abraham, de Nueva Zelanda; H.J. Vogt, de Inglaterra, y los venezolanos, Rubén Hernández Serrano, presidente del Congreso; Blanca Elisa Cabral, Roberto De Vries y Amlinta Parra.

"No solamente en sexología es

„Vergnügen ohne Fortpflanzung“

Erste internationale Orgasmus-Konferenz in Neu-Delhi / Von Erhard Haubold

NEU-DELHI, 5. Februar. Prakash Kothari, ein rühriger praktischer Arzt, der in Bombay als Berater in Fragen der Sexualität arbeitet, hat die „Erste internationale Orgasmus-Konferenz“ organisiert, die etwa 300 Delegierte, darunter Fachleute aus Europa und Amerika, in die indische Hauptstadt gebracht hat. Drei Tage lang, bis zu diesem Mittwoch, diskutieren sie über Themen wie „Phantom-Orgasmus“, Orgasmus in verschiedenen Kulturen und sexuelle Befriedigung nach einer Penis-Implantation. Eine Teilnehmerin aus Amerika hat über die Orgasmus-Fähigkeit bei 2000 beschnittenen Frauen berichtet, die sie bei einer Studie in Sudan beobachten konnte. Wann die Freude am und die Unbefangenheit beim Sex, wie sie etwa in den Tempelskulpturen von Khajuraho dargestellt werden, von Angst und Prüderie verdrängt wurden, weiß Kothari nicht genau zu sagen. Wichtige Rollen scheinen die „Sankritisierung“, die Purifikation der Brahmanen-Kaste und vor allem die viktorianischen Kolonialherren aus Großbritannien gespielt zu haben. Händchenhaltende Paare, eng umschlungen gar, sind in Neu-Delhi oder Bombay noch immer eine Seltenheit, ebenso der Kuß auf der Leinwand, den der Zensor meist herauschneidet.

„Dabei hatte unsere alte Kultur eine freie und gesunde Haltung zur Sexualität, dabei heißt es in den Schriften, daß dharma (Pflicht), artha (Geld) und kama (Sex) die drei Komponenten im Leben eines Mannes sind, die er erfüllen muß, bevor moksha, die Erlösung, möglich ist“, sagt Kothari, der mit Buchtiteln wie „Neue Dimensionen des Orgasmus“ und „Allgemeine Sexualprobleme“ hervorgetreten ist. Schon vor 1600 Jahren habe die Kamasutra das Masturbieren als eine „eigenständige Form des Sex“ erwähnt, ebenso „apadravya“, einen künstlichen Penis. Kunst und Architektur auf dem Subkontinent hätten Sexualität als Präludium zum Gebet dargestellt. Heute dagegen herrsche „unterdrückte Begierde“ in allen sexuellen Angelegenheiten, sei der „Spaß am Sex“ verlorengegangen, sei Ignoranz weit verbreitet und seien die Männer so wenig erfahren im Liebesspiel, daß die Frauen den Geschlechtsakt als brutalen Vorgang erfahren. Die meisten seiner Patienten kommen aus der Mittelklasse und den Schichten darüber, dort finden Quacksalber und die Hersteller von potenzsteigernden Mitteln, vor allem solchen aryuvedischer, homöopathischer Art, einen rasch wachsenden Markt. Ein „Kinsey-Bericht für Indien“ soll Ende des Jahres fertig sein, fest stehe aber schon, daß sich die Sexualpraktiken von denen im Westen kaum unterscheiden.

Die Legitimierung der ungewöhnlichen Konferenz liefert der 48 Jahre alte Kothari mit dem Slogan „Vergnügen ohne Fort-

pflanzung“. Er will einen Beitrag leisten zur Familienplanung und Geburtenbeschränkung in Indien. Noch immer hätten viele Menschen Angst, daß Kontrazeptiva den Geschlechtsverkehr „freudlos“ machten. Aufklärung sei auch auf dem Land notwendig, weil „unsere Bauern keine andere Freizeitbeschäftigung haben“.

In den vergangenen 25 Jahren hat sich die indische Bevölkerung auf 850 Millionen Menschen verdoppelt und wächst weiter um die Größe Australiens, um 17,5 Millionen Menschen in jedem Jahr. Schon im Jahr 2000 wird die Milliarde erreicht sein, im Jahr 2030 wird Indien China überholen und die bevölkerungsreichste Nation der Welt sein, auch wenn die Geburtenrate von gegenwärtig 33 pro Tausend auf 22 pro Tausend gesenkt werden kann. Obwohl Fachleute schon lange eine große Umweltkrise für den Subkontinent voraussagen, hat die öffentliche Diskussion über Ursachen und mögliche Abhilfen noch nicht begonnen. Im Unterhaus haben nicht wenige Abgeordnete mehr als vier Kinder, saß ein für die Familienplanung zuständiger Minister mit acht Kindern. Obwohl Indien viel Geld für Propaganda ausgibt und inzwischen eine Milliarde Kondome im Jahr produziert, wächst die Bevölkerung stetig weiter. Die forcierte und üble Kampagne unter dem verstorbenen Sohn Indira Gandhis, Sanjay, als auch noch alte Bauern sterilisiert wurden, weil „Quoten“ zu erfüllen waren, hat ebensoviel Unheil angerichtet wie es die unhygienischen Bedingungen bei den Massensterilisierungen haben, an denen in jedem Jahr fast 300 Frauen unter dreißig Jahren sterben.

„Die Frauen werden hereingetrieben, und dann beginnt die Fließbandproduktion“, so schildert eine Sozialarbeiterin die Zustände in einem „Familienplanungscamp“. Damit Budgets nicht gefährdet werden, finden die meisten Operationen in den letzten drei Monaten des Finanzjahres statt. „Weil sie Zahlen erreichen müssen, bleibt für chirurgische Qualität keine Zeit“, sagt die Sozialarbeiterin über die bedrängten Ärzte. Eine Tubenligatur sei in wenigen Minuten gemacht, hinterher werde die Patientin einfach nach Hause geschickt. „Oft werden die Instrumente nicht steril gemacht, stehen Türen und Fenster weit offen, sitzen Fliegen auf den Wunden. Möglicherweise nützen die besten kontrazeptiven Methoden nichts, sagen einige Fachleute, weil die Menschen einfach mehr Kinder haben wollen. Bauern ohne Land, Opfer des Zusammenbruchs einer traditionellen sozio-kulturellen Struktur, müssen nach anderen Überlebensstrategien Ausschau halten. Dazu gehört eine größere Zahl von Kindern, die als Tagelöhner, als Bettler oder Diebe ausgeschickt werden können.“

GERMANY

1991

World's first conference on orgasm set to open in India

NEW DELHI (AP) More than 500 doctors and researchers are gathering in the world's second most populous country for the "First International Conference on Orgasm," where one of the topics is how to have more sex and fewer children.

The doctor who planned the four-day conference, which begins Sunday, says couples can have more fun and fewer babies if they have a better understanding of lovemaking. "Understanding the fact that pleasure and procreation are different will give an ad-

ditional boost to the family planning program," Dr. Prakash Kothari said.

He said understanding orgasm can also help reduce booming birth rates in places like India, where the population of 880 million will reach the one billion mark by the year 2000 unless the present birth rate of one baby nearly every second is slowed.

Kothari says even doctors who specialize in research and treatment of sex problems have a lot to learn about the sex act.

Doctors and researchers from 30 countries are expected to participate in the conference, billed as a chance to discuss myths and misperceptions about sexual intercourse.

Kothari said sex experts in both the East and West are often unable to communicate with each other, let alone their patients, about what's normal and abnormal in orgasmic functions.

Kothari, who directs a Bombay clinic that diagnoses and treats male and female

sexual dysfunctions, said one common misperception is that male ejaculation is the same as orgasm. "Present scientific knowledge proclaims that orgasm and ejaculation are not synonymous. There is a clearcut distinction between the two.

"Both these things have separate neural circuits, which has been proved neurophysiologically. Although both orgasm and ejaculation usually occur simultaneously, the former can be experienced without the latter and vice-versa," he says.

DER TAGESSPIEGEL

Mit freier Sexualität gegen Indiens Bevölkerungsexplosion

Orgasmuskonferenz kämpft gegen Unwissenheit und Mythen

Neu-Delhi (dpa). Ein lockeres Verhältnis zur Sexualität und zu Verhütungsmitteln kann Indiens Bevölkerungsproblem lösen. Das erklärte der Vorsitzende der Vereinigung indischer Sexualtherapeuten, Prakash Kothari, auf dem „Ersten indischen Orgasmuskongress“ in Neu-Delhi vor namhaften Sexualwissenschaftlern aus aller Welt.

Der Kongress bewegt derzeit Indien. Drei Tage lang diskutierten die Experten alle Facetten des menschlichen Sexualverhaltens. Sie referierten ihre neuesten Erkenntnisse über Masturbation und Pornographie, weibliche und männliche Orgasmen, Homosexualität und angebliche Frigidität, Klitorisbeschneidung in Afrika und AIDS. Über diese Themen spricht in Indien normalerweise selten jemand. Indien gehört zu den prudesten Staaten der Welt. So werden Kußszenen von der Zensur aus Filmen geschnitten. Voreheliche Kontakte beschränken sich auf Händchenhalten.

Religiöse und patriarchalische Schranken verwehren vor allem Frauen in Indien die elementarsten Erfahrungen mit dem anderen Geschlecht vor der Ehe. Indische Sexualwissenschaftler bestätigen, daß vielen auch verheirateten Paaren nicht klar ist, daß ein Zusammenhang zwischen Sexualität und Schwangerschaft besteht. Die Unerfahrenheit auch der Männer führt dazu, daß Frauen Sex als brutalen Angriff auf ihre Persönlichkeit

empfinden. Kein Wunder, daß bei derlei Unkenntnis jede Form und jedes staatliche Programm zur Familienplanung ins Leere läuft. Ahnungslosigkeit schafft Raum für jede Form von Unsinn und Quacksalberei. Sterilisierte gelten gemeinhin als impotent, manch Schwangerschaft soll durch eine Antibabypille verhindert werden, die am Goldkettchen um den Hals gelegt wird.

Überdies gilt Kindersegen in Indien, zumal wenn es männliche Kinder sind, als Inbegriff ehelichen Glücks und Erfolgs — egal, ob die Eltern ihre Sprößlinge dann auch ernähren, kleiden oder ausbilden können.

Gegen all die Mythen setzen Kothari und seine Kollegen die schiere Geschlechtslust. Nur wer daran uneingeschränkte Freude finde, erkenne Verhütung und Familienplanung als Bestandteile eines erfüllten Sexuallebens, erklären sie. Die Wissenschaftler genießen den Segen der Regierung bei ihrem Tun. Ein Minister hielt die Eröffnungsrede, der auf den Zusammenhang zwischen der indischen Tradition und dem lustvollen Beieinandersein hinwies. Wer kenne nicht die erotischen Tempelskulpturen in Kajurao oder Bhubaneswar, wer habe denn noch nie vom Kamasutra, dem Lehrbuch der Erotik, gehört. All dies sei ausgesprochen indisch. Schließlich hätten auch die Götter ein reges Sexualleben geführt.

G
E
R
M
A
N
Y

8-2-91

World sex experts meet to dispel myths

New Delhi

AFP

INDIAN SEX GURU Prakash Kothari's favourite recipe for good sex starts with an old-fashioned candle-lit dinner for two with flowers and soft music.

The flickering candles stimulate vision, the fragrance of the flowers arouses the sense of smell, the music soothes the ear and good food titillates the tongue.

"At dinner you are preparing four of the five senses for good lovemaking," Dr Kothari, India's best-known sexologist, explained.

"Now all you need is a relaxed mood, an affectionate and understanding partner and you have everything for the orgasm."

His recipe may be old-fashioned and shorn of the language of modern sex therapy, but there is nothing outdated about a conference he is organising here which will tackle myths about orgasm and other aspects of sex handed down from the past.

The peak of sexual ecstasy, Dr Kothari believes, is still shrouded in the leftover "darkness of puritanical modesty" which the first International Orgasm Conference starting tomorrow hopes to dispel.

Some 500 sexologists from 30 countries will attend the three-day meeting in the land of the Kama Sutra to debate — and attempt to rewrite — what Dr Kothari, the chief organiser, calls "the ABC of sexuality."

"Some people may think there is more pleasure in travelling than arriving at a destination," Dr Kothari, 49, said in a double entendre explaining the importance of the orgasm.

"But the orgasm — it is a feeling of enough and nothing more," he said, then turning poetic: "An orgasm is an orgasm is an orgasm."

Dr Kothari's 1990 book "Orgasm: New Dimensions" won rave reviews from the Press which greeted it as a breakthrough in changing the language of modern sex therapy.

He defines orgasm thus:

"An explosive, cerebrally-encoded neuromuscular response at the peak of sexual arousal elicited by psycho-biological stimuli, the pleasurable sensations of which are experienced in association with dispensable pelvic physiological concomitants."

But Dr Kothari believes it is impossible to explain the orgasm to one who has never experienced it.

"It is like a sneeze — you have had one and you know all about it. Other-

wise it is a bit like describing a rainbow to a blind man," he said.

He recently studied 25,000 cases in India which established that people were largely ignorant about orgasm. Men tended to confuse it with ejaculation, and women, when they were not totally in the dark about it, with lubrication.

Even in places known for their sexual awareness, from San Francisco to France, the confusion has persisted, he said.

"The orgasm lies between the ears, the ejaculation between the legs," he said explaining the difference. "Neuro-physiologically, they are totally different phenomenon."

The upcoming conference will demarcate the two and address itself to male and female orgasmic disorders which can broadly be classified in four categories: early orgasmic response, delayed, impaired and absent.

For a man obsessed with all things orgasmic, Dr Kothari says it need not necessarily be the most important aspect of sex. Men and women might live a lifetime without ever experiencing one, either due to ignorance or organic problems, and not be missing anything.

"All three aspects of sex are equally important — foreplay, play and after-play," he said quoting the Kama Sutra, Vatsyayana's pioneering study of sex written 1,600 years ago.

"You can't say one is more important. It varies from individual to individual, situation to situation. What finally matters is warmth, affection, love and lovemaking. It is a happiness to be shared between two people."

Delegates to the conference, whose theme is "Pleasure Without Procreation," will discuss threadbare such aspects as the myths and reality of orgasm, multiple orgasms and the importance of fantasy in sex.

On the agenda are such topics as AIDS and safe sex and how to ensure birth control without reducing the pleasure of sex, especially important for a country like India whose galloping population growth has planners worried.

Delegates will try to dispel common myths about the use of aphrodisiacs and sex tonics and find out how to combat the proliferation of quack and potency pills.

"Of course there is always the problem that for every myth we eradicate, we also keep manufacturing more," Dr Kothari said.

'AFP'

BANGKOK

POST

5/2/91

BANGKOK POST 5/2/91

Kamasutra: sexología antigua

Por Yasmín Antía

El Kamasutra, escrito hace 1.600 años, continúa siendo en nuestra época un manual de gran sabiduría sobre la sexualidad, sobre cómo mantener la pareja; es un libro antiguo que toca muchos aspectos sociales, no es pornográfico.

Así lo explicó el médico hindú, Prakash Kothari, jefe del departamento de Sexología del Hospital de Bombay durante una rueda de prensa en el marco del IX Congreso Mundial de Sexología que se celebra en Caracas.

Kothari hizo su exposición en inglés; comenzó y finalizó diciendo que el Kamasutra es muy antiguo y muy moderno. Así demostró que la mayoría de las investigaciones modernas, en especial las Masters y Johnson, tienen mucho en común con el antiguo libro escrito originalmente en sánscrito.

"Kama es el dios del amor hindú; la delicia del cuerpo, la mente y el alma. Kama es la sensación exquisita. Del Kama dependen los sentidos; los ojos, la nariz, la lengua, la piel, y entre los sentidos y lo que se ha sentido, la esencia del Kama florecerá".

En los programas de los conocidos psicólogos Masters y Johnson existe una técnica que está descrita en el libro hace tiempo. Se aconseja a las nuevas parejas acostarse durante tres noches, por lo menos, sin llegar al coito; este es el ejercicio de enfocar las sensaciones, en una situación física de intimidad, sin llegar por ello a la interacción sexual.

Después de esto, el esposo debería hablar suave y hermosamente —dice Kothari— a su esposa, llegando a verbalizar sus sentimientos, inspirando en ella su confianza y deseo, deseo que finalmente acabará en el coito.

Masters y Johnson también enfatizaban que el proceso de la focalización de las sensaciones mediante el ejercicio, refuerza el princi-

pio de dar para poder recibir. Ellos también decían —señala Kothari— que debían convertirlo en una especie de juego, o mejor, en una pelea de lenguas, una competencia franca o apenada por obtener el labio inferior del otro.

Igualmente, estos investigadores explican que una de las personas debe incitar a la otra a hacer el primer movimiento. En el Kamasutra se explica el proceso completo en forma más natural, comparada a lo que Masters y Johnson tratan de conducir mecánicamente.

El libro antiguo también dice que el hombre debe comenzar sus avances amorosos tocando las partes que están más arriba del ombligo de la mujer, de forma muy delicada, en los estados no prenupciales. Esto también lo describe el programa de Masters y Johnson.

El Kamasutra describe que el varón debe tocar sutilmente los pezones de la hembra, abrazarla, tomar su mano, llevarla al ombligo, para luego despojarla de las ropas. Ambas técnicas recomiendan tocar los genitales en la última parte del proceso. Esto es muy importante para aumentar la excitación sexual.

Otros aspectos de la sexualidad son explicados por el Kamasutra; por ejemplo, la mujer puede tomar la iniciativa cuando el esposo esté cansado, cambiar posiciones, estimular las fantasías; encontraba que la satisfacción de la compañera era esencial para una buena relación marital; y otros temas también tratados en las terapias de la actualidad.

Hace 1.600 años, los escritores del manual enfatizaban sobre los juego poscoitales, entre besos y abrazos, para generar más afecto y amor entre ambos. Por eso, este médico que ha estudiado más de 20 mil casos en la India, insiste en que las dimensiones del Kamasutra son muy antiguas y, además, muy modernas.

y moderna

Venezuela

Dec. 1989

Foto Luis Laya

El sexólogo Prakash Kothari, presentó su libro sobre todas las posibilidades de disfrute del sexo y habló especialmente sobre las técnicas eróticas del Kamasutra.

INTERNATIONAL SEXOLOGY CONFERENCE

National Sex-Education Plan Is Under Study

By MAYANK CHHAYA

NEW DELHI — The medical community has begun lobbying for the first national sex-health education plan.

The plan, drawn by Dr. Prakash Kothari, a leading sexologist, was presented to President Shankar Dayal Sharma Dec. 1. Kothari gave some details of the plan at the Asian Conference on Sexology, over

which youngsters should be exposed to sex education, Kothari said:

"There is no right or wrong age for sex education. It starts from the cradle. It is not a one-time affair. It is a continuous process from pediatrics to geriatrics." However, he added, "the age group most in need is pre-pubertal and pubertal." Then he said:

"I am very hopeful that the plan will be accepted by the government in its entirety. The age group we are targeting — pubertal, pre-pubertal and youth — makes up one-third of the country's population. This is the most sexually active and impressionable age group. It is imperative that we make them aware of good sexual health." From the standpoint of India's family planning program and growing concern over the spread of AIDS, he emphasized, it is crucial that the government accept the plan.

There has been some concern about the government's willingness to introduce sex education in schools. A significant opinion is against it, especially among those who think the country is not ready for it. But Kothari and many like him in the medical community have argued that it would be perilous to ignore sex education. The conference was the third since 1985, "when we brought sex from the backyard into the bedroom, then from the bedroom to the drawing room and now from the drawing room to Parliament," Kothari commented.

About 300 delegates attended from the United States, China, Japan, Singapore, Sri Lanka, Germany, Hong Kong, Brazil, Taiwan, the Netherlands and Malaysia. Prominent from the U.S. were Drs. June Reinisch, former director of the Kinsey Institute; John Money of the department of Psychiatry and Behavioral Sciences at Johns Hopkins Hospital and University, and Judy Kuriansky, psychologist and host of a radio sex program in New York, "Love Phones."

An expatriate Indian expert who stood out was Prof. Paul Sachdev from the School of Social Work at Memorial University in Newfoundland, Canada. His paper, "Almost Everything You Wanted to

Know About Sex Among Indian Eves and Adams," was the result of a sample survey of 654 students at Delhi University and the Jamia Millia.

Among his findings was a rejection by respondents of the "premarital chastity standard for both males and females," or that virginity had become

so seriously talking about these issues seems to me that something serious is going on," she *India Abroad*. "I think the plan suggested by Dr. Kothari is absolutely essential."

Kuriansky practices what she calls "media psychology" through her radio show, answering listen-

Novelist Mukul Raj Anand, extreme right, lighting a lamp as part of the inauguration of the third Asian Conference on Sexology in New Delhi on Nov. 28. Helping him light the candle is Dr. Prakash P. Kothari, center, in a dark suit, who is the president of the conference. The others in the picture are delegates. (Photo: Mathesh)

ers' questions and addressing their anxieties. On her impressions about the conference, she said, "I was struck by the eagerness of Indian sexologists to share their information and knowledge, and found them thorough in their approach. India's "remarkable ancient tradition of sexology appears to have been upstaged during long years of alien rule by invaders," she added.

Also, she said, she was struck by the similarities in the sexual problems of Americans and Indians, despite their different cultures. Nearly 200 of the delegates gave plenary lectures and presented papers. "I think the conference's main purpose of keeping up the momentum of our campaign to make sex accepted as a fundamental feature of human behavior has been served," Kothari said.

Asked about popular misgivings on the age at

Dr. Judy Kuriansky, psychologist and radio program host. (Photo: Ramesh)

Dr. Prakash Kothari, sexologist. (Photo: Ramesh)

인터뷰

코타리 인도성교육협회장

“카마수트라는 그 어떤 성행태조차 긍정적이고 숭고한 시각으로 볼 수 있게 만듭니다. 카마수트라는 그만큼

다양성과 깊이를 지니고 있습니다.”

프라카시 코타리 인도성교육협회장은 350~369년 사이 서인도지방의 바스타나에 의해 쓰여진 카마수트라는 오늘날의 오랄섹스 자위행위 등에 대해 명쾌한 해석을 제시하는 성지침서라고 강조했다.

“오랄섹스는 열정과 생기를 되살리는 유익한 행위입니다. 다양한 성행동의 하나로 볼 수 있죠.

또 자위행위는 습관이지 질병이 아닙니다. 정상적이며 때로는 이로운 것입니다.”

그는 “카마수트라에서는 결혼 후 3일 동안은 성관계를 갖지 않고 오로지 애무만 하라고 가르친다”며 “애무를 통해 성

자위 ‘질병 아닌 습관’
13~15세 성교육적절

기능을 향상시키는 방법은 미국의 유명한 성의학자 마스터스와 존슨이 조루증과 발기부전의 행동치료에 응용하고 있다”고 말했다.

따라서 그는 오늘의 성의학은 연구(Research)할게 아니라 카마수트라를 재발견(Re-search)하는 것으로 충분하다고 자랑했다.

“성교육은 13~15세에 집중적으로 이뤄져야 합니다. 이때가 성적 기능과 상호작용이 가장 강한 시기이기 때문입니다. 또 에이즈 등 성병을 예방하고 10대 임신을 막기 위해서도 필요합니다.”

코타리 회장은 카마수트라를 통해 이미 1천6백여년전부터 이뤄진 인도의 성교육은 오늘날의 성교육과 동일하다며 성교육은 결혼전까지 지속적으로 이뤄져야 한다고 강조했다.

“간혹 인도의 만다라나 전통 사찰에 있는 그림 조각품을 보고 서양의 포르노에 나오는 그룹섹스 장면을 떠올리는 사람이 있습니다만 카마수트라는 음란한 그룹섹스를 부정합니다. 오로지 정신과 육체의 합일을 통한 성의 승화를 지향할 뿐입니다.”

정중호 기자 rumba@

KOREA

1998

May 24, 1999

Dr Prakash Kothari: Bringing sex from the backyard to Parliament

Pratyush Kanth

Can a change in sexual mores make Indian society more peaceful? Prakash Kothari, Mumbai-based sexologist who was in the Capital recently to release a book, certainly believes so.

He believes his "sex mantras", if followed, will bring under control incidents of rape, AIDS and incest. "I am not a philosopher, but a clinical sexologist who has counselled over 45,000 patients," says Kothari. Apart from counselling, he has always been socially conscious. Between '85 and '94, Kothari was instrumental in organising three conferences on sexual health which managed to "bring sex from the backyard to the bedroom... from the bedroom to the drawing room... and from the drawing room to Parliament".

Kothari believes that by introducing sex education in schools, and bringing about a change in attitudes, society will benefit in the long run. For example, he says, many societal ills can be removed if the "benefits of masturbation" are propagated. "If masturbation is suppressed, then cases of crime against morality will increase. It is our duty to clear the guilt about masturbation," he says.

Another reason for sex education, he says, is the influence of western culture, via television, on Indian teenagers who are today leading "active sexual lives". "Television is

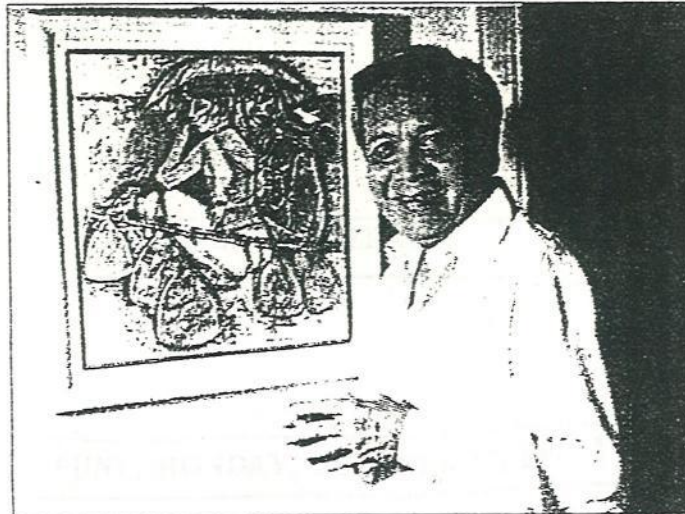
bombarding the average youth with sexual stimulation. But, unfortunately, TV provides more of titillation and less of knowledge. But I am sure if the government uses television for sex education, it will do wonders."

Popular misconceptions such as "masturbation is not normal" or "size matters" will also be cleared with sex education, he feels. "There is nothing like excess masturbation, resulting in weakness or a decrease in performance. The tongue does not become weak in a talkative person or remain

periods of intimacy."

As Indian women are brought up to think that sex is not healthy, "most consider it improper to actively participate in an intercourse and prefer to remain completely passive or only minimally responsive". This, says the sexologist, "leaves the onus on the male who is now under pressure to perform. This may create a situational anxiety that may impair his response and performance."

A number of men, he says, are unfortunately "worried" by the question of

'The onus is on the male, who is now under pressure to perform. This may create a situational anxiety that may impair his response and performance. There is nothing like excess. The tongue does not become weak in a talkative person or remain strong if one observes silence'

strong if one observes silence."

Other common problems that men face are also an area which Kothari believes needs to be demythified. He says, "Often these are psychological problems — sometimes a woman may

consider a man a poor lover if he cannot prolong sexual activity. This thinking leads to a shortening of the

"size." "Hundreds come to me to discuss this problem. And I always tell them that it is not the length that matters, but the mental strength."

Despite the clinical talk, Kothari is a great believer in astrology. But, as he puts it, he uses it as a "directorial science rather than dictatorial science". A full-time astrologer in his office draws up the horoscope of his patients that Kothari studies.

About his homosexual clients, he says, "I first study their case and if I am convinced that they are serious in their relationship, then I don't treat them. But if my patients show an inclination of getting out of their relationship, then I treat them."

New Delhi

1999

Calcutta

8

METRO

THE TELEGRAPH
SUNDAY 29 OCTOBER 2000

C

Expert holds sex class for doctors

BY AMIT UKIL

The 'sex doctors' of Grant Street were not invited. Had they known about the workshop, they would have somehow sabotaged it.

For the first time in Calcutta, a day-long interaction on sexual disorders and medicine was organised by the city branch of the Indian Medical Association on Saturday.

"An attempt was made to remove a grey area in health care delivery, where quacks and unscientific methods still have an upper hand, simply because allopathic doctors lack proper knowledge on how to address such problems," said IMA secretary R.D. Dubey.

About 350 doctors, many of them consultants in different disciplines, were present right till the end, asking questions reflecting the problems of their patients, if not their own as well.

"Knowledge of sexual disorders and their treatment options are still at a preliminary stage in India. The situation is compound-

Dr Prakash Kothari at the workshop. Picture by Kishore Roy Chowdhury

ed by the myths and misconceptions that prevail in our society, and the taboo on discussing sex and sexuality," pointed out Sudipto Roy, IMA president.

The workshop on 'male sexual dysfunctions and their management' was organised on the eve of the directorate of drug control's sanctioning of the production and marketing of sildenafil citrate, the

main ingredient of Viagra.

Several pharmaceutical companies are set to manufacture and market their respective versions of sildenafil citrate, and have named the drug keeping a similarity with the original, like Edegra.

The meeting was conducted by internationally acclaimed sexologist Prakash Kothari, who is a pioneer in the field of sexual dysfunc-

tion and its treatment.

He is the head of the department of sexual medicine at Mumbai's KEM Hospital and G.S. Medical College.

Combining experience and wit, Kothari, who claims to hold the only Ph.D in the world on orgasm, held the doctors in rapt attention as he addressed several down-to-earth and everyday problems of sex and sexuality.

Taking a diagnostic approach, the specialist divided the problems in four categories: desire, erection, penetration and orgasm.

"Erectile dysfunction (the non-derogatory term for impotence) has to be primarily treated with a psychotherapeutic approach," he said, and a doctor should not only have patience with his patient but also encourage him to come out with the whole story.

"The patient may be a victim of myths and misconceptions, or have a fear of failure or deeper insecurities, or may have had an illness or operation. The doctor must find out," Dr Kothari said.

" THE TELEGRAPH "

CALCUTTA

2000

यौन अपराधों पर अंकुश के लिए सही परामर्श जरूरी : डॉ. कोठारी

कुंजन आचार्य
उदयपुर, 24 सितंबर। प्रख्यात यौन विशेषज्ञ डॉ. प्रकाश कोठारी का मानना है कि देश में बढ़ते यौन अपराधों का कारण जनता में यौन शिक्षा की कमी तथा जनमानस में व्याप्त भ्रंति है। इस पर अंकुश के लिए उचित समय पर सही परामर्श जरूरी है। उन्होंने सेक्स के गांभीर्य पर अपनी राय व्यक्त करते हुए कहा कि सेक्स का अस्तित्व जननन्द्रियों तक ही सीमित नहीं है वरन् यह मन और मस्तिष्क से भी जुड़ा हुआ है।

डॉ. कोठारी ने शुक्रवार को 'भास्कर' से एक भेंट में बताया कि पूरा विश्व आज यौन शिक्षा की जरूरत महसूस कर रहा है, लेकिन इस दिशा में सकारात्मक प्रयास नहीं हो पाए हैं। मुंबई के केईएम हास्पिटल व जीएस मेडिकल कॉलेज में यौन औषधि विभाग के अध्यक्ष डॉ. प्रकाश कोठारी करीब 50 हजार यौन रोगियों का परीक्षण कर चुके हैं। 'संभोग की चरम सीमा एक विश्लेषणात्मक अध्ययन' विषयक इनके शोध प्रबंधन पर उन्हें एशिया का सबसे बड़ा अवार्ड 'दि सेक्सोलॉजिस्ट ऑफ एशिया' मिल चुका है। उन्होंने बताया कि संभोग में चरम सीमा का नया तथा मौलिक विचार देने वाले वे विश्व के पहले चिकित्सक हैं। उनके इस विचार को अब तक कोई चुनौती नहीं दे पाया है। वात्स्यायन के कामसूत्र को पुनर्व्याख्या करते हुए उन्होंने बताया कि उनका कामसूत्र पर तैयार शोध प्रबंध नई जानकारी से युक्त है, जिसमें वात्स्यायन को गुजरात के लाट प्रदेश का नागरिक बताया। उन्होंने कहा कि इतिहासकार बर्टन से लेकर मुल्कराज आनंद तक के लोगों ने कामसूत्र के रचनाकाल को 900 सालों के दायरे में बांटा है, जबकि सत्यता यह है कि कामसूत्र मात्र 19 वर्ष में 350 से 369 ईस्वी के मध्य सृजित हुआ।

कोठारी ने पुनर्व्याख्या में कहा कि 'यदि आदमी स्त्री को संतुष्ट नहीं कर पाए तो उसे कृत्रिम साधनों का उपयोग कर औरत को संतोष दे देना चाहिए।' अर्वाचीन काल में भी अमरीका व यूरोप में जो वाइब्रेटर्स मिलते थे वह इसकी ह-व-हू नकल हैं। उन्होंने वात्स्यायन के कामसूत्र के उस तक की हिमायत की जिसमें कहा गया था कि शादी के बाद तीन दिन तक पत्नी के साथ केवल बातें और प्यार ही करना चाहिए। इस दौरान संभोग की कोशिश कतई नहीं की जानी चाहिए। विश्व विख्यात सेक्सोलॉजिस्ट मास्टर्स और जॉनसन ने भी अपनी उपचार पद्धति में इसी बात का पालन किया है। हस्तमैथुन के बारे में भी कई प्रतियां हैं। यह एक आदत है बीमारी नहीं है, जिसका इलाज हो सके। हस्तमैथुन से कोई नुकसान नहीं होता। देश में निरंतर बढ़ रहे यौन अपराधों का मनोवैज्ञानिक विश्लेषण करते हुए कहा कि अधिकतर लोग संयम के अभाव में यौन अपराधों को अंजाम देते हैं। यदि सही दिशा व सही परामर्श मिले तो ऐसे अपराधों पर अंकुश लगाया जा सकता है।

उन्होंने कहा कि देश में यौन शिक्षा पर कार्यक्रम बनाने के लिए उन्होंने प्रयास किए हैं। कोठारी ने बताया कि मैं खुद तत्कालीन राष्ट्रपति डॉ. शंकरदयाल शर्मा के पास 'नेशनल सेक्सुअलिटी एंड हेल्प एजुकेशन प्रोग्राम' का मसौदा लेकर गया था, जिस पर आज तक कोई कार्रवाई नहीं हुई। अमरीका, लंदन, रोम, लैटिन अमरीका, सिंगापुर, जापान, हांगकांग, आस्ट्रेलिया सहित विभिन्न देशों में व्याख्यान दे चुके कोठारी ने कहा कि यौन शिक्षा के अभाव के चलते परिवार कल्याण कार्यक्रम भी कारगर सिद्ध नहीं हो सकता।

जिन देशों में सेक्स शिक्षा के साथ यह कार्यक्रम चला वहां यह सफल हो गया। कमीबेशा यही हालत एड्स के संबंध में है। देश में सेक्स के संबंध में व्याप्त अंधकचरे ज्ञान पर चिंता जताते हुए उन्होंने कहा कि सबसे बड़े दुख का विषय तो यह है कि हमारे देश के मेडिकल छात्रों को ही यौन शिक्षा नहीं दी जाती तो अन्य छात्रों की बात तो बहुत दूर रह जाती है।

उन्होंने कहा कि इसी कारण हमारे देश के चिकित्सकों को ही सेक्स शिक्षा के बारे में अधिकृत व पुख्ता जानकारी नहीं है। कोठारी ने देश में सही जानकारी वाले सेक्स विशेषज्ञों की कमी के कारण नीम-हकीमों को बढ़ावा देना बताया। उन्होंने कहा कि लोग प्रायः चिकित्सक के कारण सेक्स विशेषज्ञों के भ्रम में जाते ही नहीं। इससे सेक्स टोनिक का विरोध करते हुए उन्होंने कहा कि ये कतई कारगर नहीं होते। चरक का उदाहरण देते हुए उन्होंने बताया कि रीढ़ की तोड़ने के बाद 6 महीने तक ही उसके पाठडर का असर रहता है, जबकि बाजार तक पहुंचाने में उसे सालभर का समय लग जाता है। उन्होंने वाइब्रेटर्स का उदाहरण देते हुए कहा कि कामोत्तेजक औषधियों के सेवन से पूर्व बदन की पुंजकर्म चिकित्सा जरूरी है, लेकिन पुंजकर्म तो दूर कोई चिकित्सक जुलान की परामर्श तक नहीं देता।

'वियाग्रा' की चर्चा करते हुए उन्होंने बताया कि नीले रंग की यह गोली कामेच्छा पर कोई असर नहीं करता, वह केवल तनाव को बढ़ाती है। 25.50 तथा 100 मिलीग्राम की यह दवा 600 से 800 रुपये प्रति गोली तक आयात की जा रही है। वियाग्रा के औषधीय उपयोग के लिए डॉ. कोठारी ने एक वर्ष पूर्व भारत सरकार के समक्ष एक प्रस्ताव पेश किया था, लेकिन इस दिशा में कोई कदम नहीं उठाया गया। उन्होंने कहा कि बाजार में बिकने वाली वस्तुएं, दवाएं कोई असर नहीं करती, बल्कि दवाई के डिब्बे पर छपे छोड़े अथवा सांड के चित्र असर करते हैं और इसी कारण अनपढ़ चिकित्सक व नीम-हकीम असहाय मरीजों का भरपूर शोषण कर रहे हैं।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

कार्यक्रम बनाने के लिए उन्होंने प्रयास किए हैं। कोठारी ने बताया कि मैं खुद तत्कालीन राष्ट्रपति डॉ. शंकरदयाल शर्मा के पास 'नेशनल सेक्सुअलिटी एंड हेल्प एजुकेशन प्रोग्राम' का मसौदा लेकर गया था, जिस पर आज तक कोई कार्रवाई नहीं हुई। अमरीका, लंदन, रोम, लैटिन अमरीका, सिंगापुर, जापान, हांगकांग, आस्ट्रेलिया सहित विभिन्न देशों में व्याख्यान दे चुके कोठारी ने कहा कि यौन शिक्षा के अभाव के चलते परिवार कल्याण कार्यक्रम भी कारगर सिद्ध नहीं हो सकता।

जिन देशों में सेक्स शिक्षा के साथ यह कार्यक्रम चला वहां यह सफल हो गया। कमीबेशा यही हालत एड्स के संबंध में है। देश में सेक्स के संबंध में व्याप्त अंधकचरे ज्ञान पर चिंता जताते हुए उन्होंने कहा कि सबसे बड़े दुख का विषय तो यह है कि हमारे देश के मेडिकल छात्रों को ही यौन शिक्षा नहीं दी जाती तो अन्य छात्रों की बात तो बहुत दूर रह जाती है।

उन्होंने कहा कि इसी कारण हमारे देश के चिकित्सकों को ही सेक्स शिक्षा के बारे में अधिकृत व पुख्ता जानकारी नहीं है। कोठारी ने देश में सही जानकारी वाले सेक्स विशेषज्ञों की कमी के कारण नीम-हकीमों को बढ़ावा देना बताया। उन्होंने कहा कि लोग प्रायः चिकित्सक के कारण सेक्स विशेषज्ञों के भ्रम में जाते ही नहीं। इससे सेक्स टोनिक का विरोध करते हुए उन्होंने कहा कि ये कतई कारगर नहीं होते। चरक का उदाहरण देते हुए उन्होंने बताया कि रीढ़ की तोड़ने के बाद 6 महीने तक ही उसके पाठडर का असर रहता है, जबकि बाजार तक पहुंचाने में उसे सालभर का समय लग जाता है। उन्होंने वाइब्रेटर्स का उदाहरण देते हुए कहा कि कामोत्तेजक औषधियों के सेवन से पूर्व बदन की पुंजकर्म चिकित्सा जरूरी है, लेकिन पुंजकर्म तो दूर कोई चिकित्सक जुलान की परामर्श तक नहीं देता।

'वियाग्रा' की चर्चा करते हुए उन्होंने बताया कि नीले रंग की यह गोली कामेच्छा पर कोई असर नहीं करता, वह केवल तनाव को बढ़ाती है। 25.50 तथा 100 मिलीग्राम की यह दवा 600 से 800 रुपये प्रति गोली तक आयात की जा रही है। वियाग्रा के औषधीय उपयोग के लिए डॉ. कोठारी ने एक वर्ष पूर्व भारत सरकार के समक्ष एक प्रस्ताव पेश किया था, लेकिन इस दिशा में कोई कदम नहीं उठाया गया। उन्होंने कहा कि बाजार में बिकने वाली वस्तुएं, दवाएं कोई असर नहीं करती, बल्कि दवाई के डिब्बे पर छपे छोड़े अथवा सांड के चित्र असर करते हैं और इसी कारण अनपढ़ चिकित्सक व नीम-हकीम असहाय मरीजों का भरपूर शोषण कर रहे हैं।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

UDAIPUR
1999

अज्ञान हेच भारतातील लैंगिक समस्यांचे मूळ - डॉ. प्रकाश कोठारी

प्रतिनिधी

पणजी, २५ फेब्रुवारी

अज्ञान हेच भारतातील लैंगिक समस्यांचे मूळ आहे, असे मत प्रसिद्ध लैंगिकशास्त्रतज्ज्ञ डॉ. प्रकाश कोठारी यांनी येथे व्यक्त केले.

भारतीय वैद्यकीय संघटनेने आयोजित केलेल्या 'एडग्रॅ'चे उत्पादक सन फार्मास्युटिकल्सने पुरस्कृत केलेल्या डॉक्टरांसाठीच्या शिबिराला उपस्थित राहिलेले डॉ. कोठारी पत्रकार परिषदेत बोलताना म्हणाले, एड्स रुग्णात होणारी भीषण वाढ, अल्पवयीन मातांचे वाढते प्रमाण व विस्कळित कामजीवन यां भारतातील प्रमुख समस्या असून कामजीवनाबद्दल भारतातील डॉक्टरही 'अज्ञानी'च असल्याने या प्रश्नांकडे गंभीरपणे पाहणे आवश्यक बनले आहे.

शालेय जीवनात आठवोपासून लैंगिक शिक्षण देण्याच्या आवश्यकतेवर भर देताना डॉ. कोठारी म्हणाले, लैंगिक शिक्षण दिल्याने लहान वयापासून या विषयासंदर्भात मुलांना जाण येईल. त्या विषयात अगदीच काही माहीत नसण्यापेक्षा तरी ते खात्रीने वाईट नसेल. मुले विकृत

होण्यापासून तरी वाचतील.

लोकसंख्येची अमर्याद वाढ व एचआयव्हीची लागण या आजच्या देशासमोरील प्रमुख समस्या असून देशाला जर प्रगतिपथावर वेगाने मार्गक्रमण करायचे असेल तर अर्थमंत्र्यांनीही लैंगिक शिक्षणावर भर द्यायला हवा, असे ते म्हणाले. एड्ससंदर्भात बोलताना ते म्हणाले, आज या रोगाला बळी पडलेल्या एका रुग्णावर उपचार करण्यास १८ हजार रुपये मासिक खर्च येतो. तो देशाला परवडण्याजोगा नाही. शिक्षण हाच या रोगावरचा जालीम इलाज असून लैंगिक शिक्षणामुळे माणसाच्या मनोवृत्तीतही फरक पडेल. कंडोम हा ९९.९ टक्के सुरक्षित असल्यामुळे अधिक प्रमाणात लैंगिक संबंधांमुळेच होणाऱ्या एड्सला बऱ्याच प्रमाणात आवळा बसू शकेल.

माणसाचे कामजीवन जितके यशस्वी तितका तो अधिक निरोगी व सुखी हे वैद्यकीय समीकरणच असल्याचे सांगून डॉ. प्रकाश कोठारी यांनी समलिंगी संबंधांचेही समर्थन केले. कोणाही माणसाला जर समलिंगी संबंधांतून सुख मिळत असेल व त्याचे त्याला वाईट वाटत नसेल तर

तो चुकीचा गोष्ट आहे असे कोणी मानू नये, असे ते म्हणाले.

कामजीवनातील यशस्वीतेमुळे अधिरता, विफलता, ताण, अस्वस्थपणा कर्मा होण्यास मदतच होत असल्यामुळे हृदयावर पडणारा बोझ कमी होतो असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

ब्रह्मचर्य हा प्रकारच अनैसर्गिक असल्याचे ठाम प्रतिपादन करून ते म्हणाले, ब्रह्म म्हणजे 'आत्मा' व चर्च म्हणजे 'शोध' असा त्याचा अर्थ असून वीर्याचे पतन होऊ न देणे हे अगदीच नैसर्गिक नियमांच्या विरुद्ध असून शरीरातील वीर्याचे प्रमाण वाढल्यावर ते आपोआप बाहेर फेकले जाते. कामशास्त्रात मैथुनाचे चार प्रकार सांगितले असून हस्तमैथुनात काहीच वावगे नसल्याचे मत त्यांनी मांडले. डॉक्टरांनाही या विषयाचे ज्ञान नसल्याने हस्तमैथुनासंदर्भात समज-अपसमज पसरले असून अशा लैंगिक समस्या मानसिक ताणतणावास कारण झाल्या आहेत.

'व्हिएग्रा'ला भारतीय पर्याय म्हणून सन फार्मास्युटिकल इंडस्ट्रीजने बाजारात आणलेल्या 'एडग्रॅ'ला देशात मोठा प्रतिसाद मिळाल्याची

माहिती कंपनीच्या मार्केटिंग विभागाचे उपाध्यक्ष टी. के. रॉय यांनी दिली. कंपनीने या गोळ्यांच्या प्रसारसाठी देशभर जागृती मोहीम सुरू केल्याचे त्यांनी सांगितले.

डॉ. प्रकाश कोठारी यांनी 'लोकसत्ता' प्रतिनिधींशी बोलताना देशातील अधिकतर कामजीवनातील दोष पित्तप्रकोपांमुळे होत असल्याचे सांगून आयुर्वेद औषधे त्यासाठी सर्वांत उत्तम असल्याचे मत मांडले. पण ही औषधे तज्ज्ञांकडूनच घेणे आवश्यक असून त्या आधी बरीचशी पथ्ये पाळली पाहिजेत असे ते म्हणाले.

अतिमद्य सेवनाचा कामजीवनावर 'नक्की' परिणाम होतो व शक्तीहीनता येते असे ते म्हणाले. पण सौम्य प्रमाणातील मद्य बऱ्याचदा कामजीवनात रंगतही आणू शकते असे सांगून भारतीय पुरुष स्त्रियांना कामवासना शमविणाऱ्या बाहुल्या म्हणूनच वापरतात. त्यामुळे स्त्रियांना समरस होता येत नाही. हा पुरुषांचाच दोष आहे असे ते म्हणाले व पुरुषांना स्त्रियांच्याही शरीराचा अभ्यास हवा असे मत डॉ. कोठारी यांनी मांडले.

منصف

حیدرآباد
(آئندہ پریوش)

روزنامہ

THE MUNSIF DAILY, HYDERABAD, A.P.

آڈٹ یورو آف سرکیولیشن (ABC Certified) کا حوالہ: تعداد اشاعت میں ملک کے اردو اخبارات میں سب سے آگے

آخری صفحہ

منصف

8

20 جنوری 2001

عالمی شہرت یافتہ سکولوس کو جسٹ ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری اندر اپریل درستی ٹیویٹریم میں "جنسیات" کے موضوع پر لکچر دیتے ہوئے

جنسیات کے رموز جاننے کیلئے اندر اپریل درستی آڈیو ریم میں ہجوم

ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری کا لکچر - ادب و شائستگی کے حدود میں جنسیات کے مختلف پہلو پر روشنی

کہا کہ یہ دو امراض قلب سے متاثرہ افراد کے لیے مسر خانیق اسپتال میں موجود حاضرین کی چالیس فیصد تعداد 50 سے زائد عمر کی تھی جبکہ 40 فیصد نوجوان بھی حاضرین میں موجود تھے۔ آڈیو ریم میں خواتین کو ان کا لکچر سننے ہوئے دیکھا گیا۔ ابتداء میں ممتاز ماہر نفسیات ڈاکٹر مجید خان نے ڈاکٹر کوٹھاری کا حاضرین سے تعارف کر دیا۔

مسٹر خانیق اسپتال آفیسر اربین لینڈ سیلنگ درنگل حیدرآباد۔ 19 جنوری (اطلاعات) مسٹر ایم اے خانیق اسپتال گریڈڈ ہائی کلنر کو اسپتال آفیسر و کامیٹت اقدار علی اربین لینڈ سیلنگ درنگل مقرر کیا گیا ہے۔

مسٹر سید محبوب آروڈی اوٹروڈ حیدرآباد۔ 19 جنوری (اطلاعات) مسٹر سید محبوب ڈی بی کلنر کو جنسیت تعلیمات میں ریونیو ڈیویژن آفیسر مقرر کیا گیا تھا اب آروڈی اوٹروڈ (خلع کرشنا) مقرر کیا گیا ہے۔

رموز و نکات بھی ایک خوشگوار زندگی گزارنے کے لیے تھی، اہمیت رکھتے ہیں۔ جب کہ لوگ کمزور یوں کا اظہار سے شرماتے ہیں ڈاکٹر کوٹھاری جو مہینے کے ایم ہسپتال کے شعبہ امراض جنسیات کے صدر بھی ہیں۔ اپنی حیرت انگیز کے ساتھ اس موضوع کے پہلو پر سیر حاصل گفتگو کی۔ اپنی تقریر کے دوران انہوں نے کئی حاضرین کے سوالات کے جوابات دیئے۔ لیکن دلچسپ بات یہ تھی کہ سوال کنندہ کہیں نظر نہیں آ رہا تھا کیونکہ منتظمین نے موضوع کی نزاکت کو ملحوظ رکھتے ہوئے پہلے ہی سے تحریری سوالات طلب کر لیے تھے اور ڈاکٹر کوٹھاری ان ہی سوالوں کا جواب دے رہے تھے۔ انہیں کوئی 500 سوالات وصول ہوئے تھے۔ ایک مرحلہ پر جب وہ پوچھا کہ ذریعہ جنسیات کے موضوع کو سمجھانے کی کوشش کر رہے تھے تو بی بی کیمروں کی روشنی سے وہ فوری چوکس ہو گئے اور انہوں نے کمرہ میمنوں کو روک دیا۔ ڈاکٹر کوٹھاری نے اپنے لکچر کے دوران امریکہ میں دریافت کی گئی جنسی کمزوری کی نئی دوا 'ویاگرا' کے سٹی اور شہت اثرات پر روشنی ڈالی اور یہ بتایا کہ یہ دوا جو امریکہ میں ہندوستانی کرنٹ میں تقریباً 700 روپے ہوتی ہے اب ہندوستان میں صرف 20 روپے میں دستیاب ہے۔ تاہم انہوں نے

حیدرآباد۔ 19 جنوری۔ (منصف نیوز بیورو) جنسیات اور وہ بھی بالخصوص جنسی کمزوری ایک ایسا موضوع ہے جس پر بیک وقت دو سے زائد افراد کو مشکل سے ہی گفتگو کرتے ہوئے دیکھا گیا ہے۔ لیکن آج شام جناب اور شرمیلا ہیں اس وقت اٹھ گیا جب کہ سینکڑوں افراد پردہ اٹاکے رموز و نکات جاننے کے تجسس میں باغ عامہ کے اندر اپریل درستی آڈیو ریم میں بے قاب پلے آئے۔ جہاں عالمی شہرت یافتہ ماہر جنسیات ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری نے اپنے انتہائی دلچسپ اور منظر دانہ از میں آداب و شائستگی کو ملحوظ رکھتے ہوئے بے تکلفی کے ساتھ اس موضوع پر اظہار خیال کیا۔ ان کی بر موع اور بے ساختہ شعر گوئی بھی حاضرین کو لطف ساعت ترمیم دے رہی تھی۔ وہ حیر اور غالب کے اشعار کے ذریعہ بھی جنسی رموز کی ترمیم کر رہے تھے اور واہیات کے اس قلعہ کو ڈھارہے تھے جس نے عام آدمی کو اس کی جنسی زندگی کے بارے میں مایوس و نامراد کر رکھا ہے۔ ہال کھینچ بھر گیا تھا۔ حق دھرنے جب نہیں تھی۔ سامعین اپنی جگہ بتانے کے لیے شہنشاہ پر بھی تعلق گئے تھے۔ آڈیو ریم کے ماہر باغ عامہ کی راہداریاں کاروں سے پٹ گئی تھیں یہ منظر دیکھتے ہوئے کئی دفعہ بہت سوں کو یہ احساس ہوا کہ جنسیات کے

કામસૂત્રના રચયિતા વાત્સ્યાયન ગુજરાતી હતા!

સેક્સોલોજિસ્ટ ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારીનું સંશોધન
રાજીવ વોરા

સેક્સોલોજિસ્ટ ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારી એ દેશ અને દુનિયાભરમાં ગાજેલું નામ છે. સેક્સનો સીધો સંબંધ રાતના અંધકાર અને એકાન્ત સાથે છે. પરંતુ સેક્સ વિષે પ્રજામાં સામાન્ય રીતે જે અજ્ઞાનનો અંધકાર છે તેમાં જ્ઞાનનું અજવાળું પાથરી શકે તેવા આ ડૉક્ટર છે.

સેક્સ સાથે મનુષ્ય જીવનની સફળતા અને નિષ્ફળતા સંકળાયેલી છે. કોઈકને સેક્સનો ભય હોય છે. કોઈકને એનો છોછ હોય છે. મોટા ભાગના માણસો પાસે ઉપરછલ્લી, અધકચરી, અજ્ઞાનની કક્ષાની અધૂરી માહિતી હોય છે. ડૉક્ટર પ્રકાશના શબ્દોમાં કહીએ તો 'સેક્સ વિષેનું આ જ્ઞાન કોઈ મરજિયાત લે છે, કોઈ ફરજિયાત લે છે તો છેલ્લે હારી થાકીને ગરજિયાત લે છે.' સેક્સ વિષેની સમસ્યાઓ અપાર છે અને આપણે ત્યાં એ વધતી જ જાય છે. નાની વયની બાળાઓ પર થતા બળાત્કારો પણ અજ્ઞાનમાંથી પેદા થયેલી વિકૃતિનું જ પરિણામ છે.

આવતી સત્તાવીસમી નવેમ્બરે ટિલ્લીમાં જાતીય નિષ્ણાતોની આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની એક કોન્ફરન્સ ભરાવાની છે. આ કોન્ફરન્સના કર્તાહર્તા ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારી છે. દુનિયાભરના ઉત્તમ નિષ્ણાતોને એક જ સ્થળે, એક જ સમયે એકઠા કરવા એ નાનું-સૂનું કામ નથી... હવાઈના પ્રોફેસર મિલ્ટન ડાયમંડ સજાતીય અને વિજાતીય સંબંધો પર પોતાના સંશોધનની સમીક્ષા કરશે. અમેરિકાના ડૉક્ટર બેવરલી વ્હીપલ જી સ્પોટ અને સ્પલન પર, સિંગાપોરના ડૉક્ટર રત્નમ સેક્સ ચેન્જ પર, ચીનના ડૉક્ટર દલિન લીઉ સેક્સ કલ્ચર અને પ્રાચીન ચીન પર... આમ કેટલાય વિશ્વવિખ્યાત વિજ્ઞાનીઓ જુદા જુદા વિષય પર વ્યાખ્યાન આપશે. આ કોન્ફરન્સના ત્રણ કેન્દ્ર બિંદુઓ છે: જાતીયતા, કુટુંબ નિયોજન અને એઈડસ. નહીં નહીં તોય દેશ અને દુનિયામાંથી આ કોન્ફરન્સમાં એક હજાર વિદ્વાનો આવવાના છે. અને ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારી તેમાં કામસૂત્ર: પ્રાચીન અને અર્વાચીન એ વિષય પર પોતાનું સંશોધન રજૂ કરવાના છે.

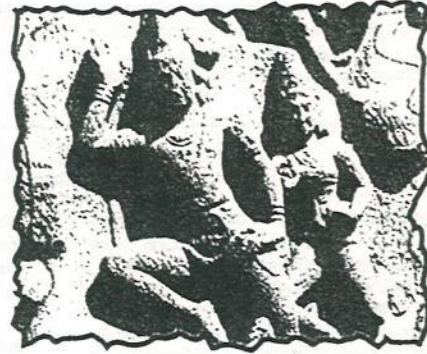
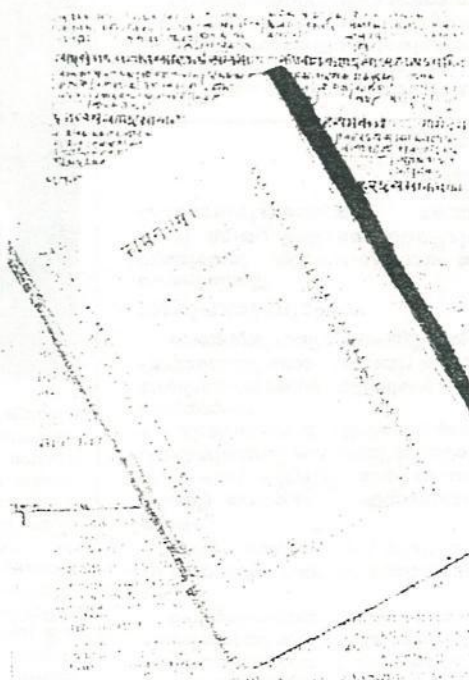
કામસૂત્ર માત્ર જાતીય પ્રેમનું શૃંગારિક વર્ણન અને વિગતવાર વિવરણ કરતો ગ્રંથ નથી પણ સમાજરચના, લગ્નજીવન અને પારિવારિક સંબંધોનું સાચું શિક્ષણ આપતું એક અજોડ પુસ્તક છે. આ ગ્રંથનું વાચન લગ્ન પૂર્વે, લગ્ન દરમિયાન અને લગ્ન પશ્ચાત કરવાનું સૂચવાયું છે. આ ગ્રંથના સર્જક વાત્સ્યાયનને મહર્ષિ કહ્યા છે કારણ કે કામને ધર્મ સંમત ગણ્યો છે. સામાજિક મર્યાદામાં રહીને સ્ત્રી-પુરુષના જાતીય સંબંધો અને પદ્ધતિ તથા આ

સમયે બંનેની મનસ્થિતિ ઉપર લાક્ષણિક વિવેચના કરી, માર્ગદર્શન પૂરું પાડતા ગ્રંથ તરીકે પ્રતિષ્ઠા કામસૂત્રને મળી છે.

ભારતની સંસ્કૃતિ અને સભ્યતાના ઇતિહાસમાં કામસૂત્રનું મહત્ત્વ અનુપમ છે તેમ છતાં આ ગ્રંથ કેટલાંક રહસ્યોથી ઘેરાયેલો છે. વાત્સ્યાયન કોણ હતા? એ કયા સ્થળના વતની હતા? તેમણે કામસૂત્ર કયા સમયગાળામાં લખ્યું? જેવા અનેક પ્રશ્નો અનુત્તર રહે છે. મૂળ સંસ્કૃતમાં લખાયેલ ગ્રંથનાં આજે ઉપલબ્ધ લગભગ બંધાં જ વિવેચનો, અનુવાદો, વૃત્તાંતો મૂળ ગ્રંથને વફાદાર રહી શક્યાં નથી. અને તેથી વાત્સ્યાયનનાં મંતવ્યોનું સાચું અને સ્પષ્ટ નિરૂપણ થઈ શક્યું નથી એવો મત કે.ઈ.એમ. હોસ્પિટલ અને જી.એસ. મેડિકલ કૉલેજના સેક્સ્યુઅલ મેડિસીન વિભાગના પ્રોફેસર તેમ જ વડા ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારીએ વ્યક્ત કર્યો છે. તેમણે વાત્સ્યાયન, કામસૂત્ર અને તેનો રચનાકાળ તથા તેમાં આલેખાયેલાં મંતવ્યો પર સંશોધન કરી અત્યાર સુધી વણઉકલ્યા પ્રશ્નોના જવાબ મેળવવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે...

વાત્સ્યાયન લાટ પ્રદેશના હતા. ગુજરાતના આ લાટ પ્રદેશ વિશે, આખા સંસ્કૃત સાહિત્યમાં પહેલવહેલો ઉલ્લેખ વાત્સ્યાયનના કામસૂત્રમાં મળે છે. ઉપરાંત વાત્સ્યાયને લાટ પ્રદેશની સ્ત્રીઓ દ્વારા અપનાવાતી જાતીય સંબંધ બાંધવાની ક્રિયાઓનું લાક્ષણિક રીતે આલેખન કર્યું છે. લાટ પ્રદેશ એટલે આજનું દક્ષિણ ગુજરાત, ખાસ કરીને સુરત, ભરૂચ અને ખંભાતનો વિસ્તાર!

વાત્સ્યાયને તેમના લગભગ ૨૦૦૦ શ્લોકો અને ૨૦૦૦૦૦ શ્લોકોના સંસ્કૃત સાહિત્યમાં પહેલવહેલો ઉલ્લેખ વાત્સ્યાયનના કામસૂત્રમાં મળે છે. ઉપરાંત વાત્સ્યાયને લાટ પ્રદેશની સ્ત્રીઓ દ્વારા અપનાવાતી જાતીય સંબંધ બાંધવાની ક્રિયાઓનું લાક્ષણિક રીતે આલેખન કર્યું છે. લાટ પ્રદેશ એટલે આજનું દક્ષિણ ગુજરાત, ખાસ કરીને સુરત, ભરૂચ અને ખંભાતનો વિસ્તાર! વાત્સ્યાયને તેમના લગભગ ૨૦૦૦ શ્લોકો અને ૨૦૦૦૦૦ શ્લોકોના સંસ્કૃત સાહિત્યમાં પહેલવહેલો ઉલ્લેખ વાત્સ્યાયનના કામસૂત્રમાં મળે છે.

સ્ત્રી-પુરુષના જાતીય સંબંધો વિશે માર્ગદર્શન પૂરું પાડતા કામસૂત્ર ગ્રંથનાં કેટલાંક રહસ્યો ઉકેલવાના બાકી છે.

વારંવાર ઉલ્લેખ કર્યો છે. ગુજરાતના અત્યારના ખેડા જિલ્લામાં ખંભાતથી લગભગ પાંચ કિલોમીટર દૂર નગરક શહેર વસેલું હતું. આજે આ શહેર નગરા નામે ઓળખાય છે. એ વખતે મૈત્રકવંશના રાજાઓ પાંચમીથી આઠમી સદીમાં થઈ ગયા અને એમની રાજધાની વલ્લભી હતી અને આ

રાજવીઓ સૌરાષ્ટ્ર તથા ગુજરાતમાં રાજ્ય કરતા. આ રાજવીઓએ આપેલાં દાનપત્રો (તામ્રપત્રો)માં નગરક નામના શહેરનો ઉલ્લેખ જોવા મળે છે. આ તામ્રપત્રો મુંબઈ અને રાજકોટના મ્યુઝિયમમાં મોજૂદ પણ છે. વડોદરા રાજ્યની યુનિવર્સિટીના પુરાતત્ત્વ વિભાગે નગરક શહેરની વિશેષ માહિતી માટે ઉત્ખનન (એક્સકેવેશન) કરાવેલું અને એમાંથી નીકળેલા સિક્કાઓ પણ આ શહેરના અસ્તિત્વ તરફ આંગળી ચીંધે છે... ભગવાન બુદ્ધ, સૂર્ય અને બ્રહ્માની મૂર્તિનાં સ્થાપત્યો તથા બીજા સામગ્રીઓ પણ મળી આવી છે જે એવો નિર્દેશ કરે છે કે નગરક પૂર્વકાળે (ખંભાત પ્રસિદ્ધ થયું નહોતું તે પહેલાં) એક અત્યંત

Calcutta

8

METRO

THE TELEGRAPH
SUNDAY 29 OCTOBER 2000

C

Expert holds sex class for doctors

BY AMIT UKIL

The 'sex doctors' of Grant Street were not invited. Had they known about the workshop, they would have somehow sabotaged it.

For the first time in Calcutta, a day-long interaction on sexual disorders and medicine was organised by the city branch of the Indian Medical Association on Saturday.

"An attempt was made to remove a grey area in health care delivery, where quacks and unscientific methods still have an upper hand, simply because allopathic doctors lack proper knowledge on how to address such problems," said IMA secretary R.D. Dubey.

About 350 doctors, many of them consultants in different disciplines, were present right till the end, asking questions reflecting the problems of their patients, if not their own as well.

"Knowledge of sexual disorders and their treatment options are still at a preliminary stage in India. The situation is compound-

Dr Prakash Kothari at the workshop. Picture by Kishore Roy Chowdhury

ed by the myths and misconceptions that prevail in our society, and the taboo on discussing sex and sexuality," pointed out Sudipto Roy, IMA president.

The workshop on 'male sexual dysfunctions and their management' was organised on the eve of the directorate of drug control's sanctioning of the production and marketing of sildenafil citrate, the

main ingredient of Viagra.

Several pharmaceutical companies are set to manufacture and market their respective versions of sildenafil citrate, and have named the drug keeping a similarity with the original, like Edegra.

The meeting was conducted by internationally acclaimed sexologist Prakash Kothari, who is a pioneer in the field of sexual dysfunc-

tion and its treatment.

He is the head of the department of sexual medicine at Mumbai's KEM Hospital and G.S. Medical College.

Combining experience and wit, Kothari, who claims to hold the only Ph.D in the world on orgasm, held the doctors in rapt attention as he addressed several down-to-earth and everyday problems of sex and sexuality.

Taking a diagnostic approach, the specialist divided the problems in four categories: desire, erection, penetration and orgasm.

"Erectile dysfunction (the non-derogatory term for impotence) has to be primarily treated with a psychotherapeutic approach," he said, and a doctor should not only have patience with his patient but also encourage him to come out with the whole story.

"The patient may be a victim of myths and misconceptions, or have a fear of failure or deeper insecurities, or may have had an illness or operation. The doctor must find out," Dr Kothari said.

" THE TELEGRAPH "

CALCUTTA

2000

यौन अपराधों पर अंकुश के लिए सही परामर्श जरूरी : डॉ. कोठारी

कुंजन आचार्य
उदयपुर, 24 सितंबर। प्रख्यात यौन विशेषज्ञ डॉ. प्रकाश कोठारी का मानना है कि देश में बढ़ते यौन अपराधों का कारण जनता में यौन शिक्षा की कमी तथा जनमानस में व्याप्त भ्रंति है। इस पर अंकुश के लिए उचित समय पर सही परामर्श जरूरी है। उन्होंने सेक्स के गांभीर्य पर अपनी राय व्यक्त करते हुए कहा कि सेक्स का अस्तित्व जननेन्द्रियों तक ही सीमित नहीं है वरन् यह मन और मस्तिष्क से भी जुड़ा हुआ है।

डॉ. कोठारी ने शुक्रवार को 'भास्कर' से एक भेंट में बताया कि पूरा विश्व आज यौन शिक्षा की जरूरत महसूस कर रहा है, लेकिन इस दिशा में सकारात्मक प्रयास नहीं हो पाए हैं। मुंबई के केईएम हास्पिटल व जीएस मेडिकल कॉलेज में यौन औषधि विभाग के अध्यक्ष डॉ. प्रकाश कोठारी करीब 50 हजार यौन रोगियों का परीक्षण कर चुके हैं। 'संभोग की चरम सीमा एक विश्लेषणात्मक अध्ययन' विषयक इनके शोध प्रबंधन पर उन्हें एशिया का सबसे बड़ा अवार्ड 'दि सेक्सोलॉजिस्ट ऑफ एशिया' मिल चुका है। उन्होंने बताया कि संभोग में चरम सीमा का नया तथा मौलिक विचार देने वाले वे विश्व के पहले चिकित्सक हैं। उनके इस विचार को अब तक कोई चुनौती नहीं दे पाया है। वात्स्यायन के कामसूत्र को पुनर्व्याख्या करते हुए उन्होंने बताया कि उनका कामसूत्र पर तैयार शोध प्रबंध नई जानकारी से युक्त है, जिसमें वात्स्यायन को गुजरात के लाट प्रदेश का नागरिक बताया। उन्होंने कहा कि इतिहासकार बर्टन से लेकर मुल्कराज आनंद तक के लोगों ने कामसूत्र के रचनाकाल को 900 सालों के दायरे में बांटा है, जबकि सत्यता यह है कि कामसूत्र मात्र 19 वर्ष में 350 से 369 ईस्वी के मध्य सृजित हुआ।

कोठारी ने पुनर्व्याख्या में कहा कि 'यदि आदमी स्त्री को संतुष्ट नहीं कर पाए तो उसे कृत्रिम साधनों का उपयोग कर औरत को संतोष दे देना चाहिए।' अर्वाचीन काल में भी अमरीका व यूरोप में जो वाइब्रेटर्स मिलते थे वह इसकी ह-व-हू नकल हैं। उन्होंने वात्स्यायन के कामसूत्र के उस तक की हिमायत की जिसमें कहा गया था कि शादी के बाद तीन दिन तक पत्नी के साथ केवल बातें और प्यार ही करना चाहिए। इस दौरान संभोग की कोशिश कतई नहीं की जानी चाहिए। विश्व विख्यात सेक्सोलॉजिस्ट मास्टर्स और जॉनसन ने भी अपनी उपचार पद्धति में इसी बात का पालन किया है। हस्तमैथुन के बारे में भी कई प्रतियां हैं। यह एक आदत है बीमारी नहीं है, जिसका इलाज हो सके। हस्तमैथुन से कोई नुकसान नहीं होता। देश में निरंतर बढ़ रहे यौन अपराधों का मनोवैज्ञानिक विश्लेषण करते हुए कहा कि अधिकतर लोग संयम के अभाव में यौन अपराधों को अंजाम देते हैं। यदि सही दिशा व सही परामर्श मिले तो ऐसे अपराधों पर अंकुश लगाया जा सकता है।

उन्होंने कहा कि देश में यौन शिक्षा पर कार्यक्रम बनाने के लिए उन्होंने प्रयास किए हैं। कोठारी ने बताया कि मैं खुद तत्कालीन राष्ट्रपति डॉ. शंकरदयाल शर्मा के पास 'नेशनल सेक्सुअलिटी एंड हेल्प एज्युकेशन प्रोग्राम' का मसौदा लेकर गया था, जिस पर आज तक कोई कार्रवाई नहीं हुई। अमरीका, लंदन, रोम, लैटिन अमरीका, सिंगापुर, जापान, हांगकांग, आस्ट्रेलिया सहित विभिन्न देशों में व्याख्यान दे चुके कोठारी ने कहा कि यौन शिक्षा के अभाव के चलते परिवार कल्याण कार्यक्रम भी कारगर सिद्ध नहीं हो सकता।

जिन देशों में सेक्स शिक्षा के साथ यह कार्यक्रम चला वहां यह सफल हो गया। कमीबेशा यही हालत एड्स के संबंध में है। देश में सेक्स के संबंध में व्याप्त अंधकचरे ज्ञान पर चिंता जताते हुए उन्होंने कहा कि सबसे बड़े दुख का विषय तो यह है कि हमारे देश के मेडिकल छात्रों को ही यौन शिक्षा नहीं दी जाती तो अन्य छात्रों की बात तो बहुत दूर रह जाती है।

उन्होंने कहा कि इसी कारण हमारे देश के चिकित्सकों को ही सेक्स शिक्षा के बारे में अधिकृत व पुख्ता जानकारी नहीं है। कोठारी ने देश में सही जानकारी वाले सेक्स विशेषज्ञों की कमी के कारण नीम-हकीमों को बढ़ाती तरीका बताया। उन्होंने कहा कि लोग प्रायः चिकित्सक के कारण सेक्स विशेषज्ञों के भ्रम में जाते ही नहीं। इससे सेक्स टॉनिक का विरोध करते हुए उन्होंने कहा कि ये कतई कारगर नहीं होते। चरक का उदाहरण देते हुए उन्होंने बताया कि रीढ़ की तोड़ने के बाद 6 महीने तक ही उसके पाठडर का असर रहता है, जबकि बाजार तक पहुंचाने में उसे सालभर का समय लग जाता है। उन्होंने वाइब्रेटर्स का उदाहरण देते हुए कहा कि कामोत्तेजक औषधियों के सेवन से पूर्व बदन की पुंजकर्म चिकित्सा जरूरी है, लेकिन पुंजकर्म तो दूर कोई चिकित्सक जुलान की परामर्श तक नहीं देता।

'वियाग्रा' की चर्चा करते हुए उन्होंने बताया कि नीले रंग की यह गोली कामेच्छा पर कोई असर नहीं करता, वह केवल तनाव को बढ़ाती है। 25.50 तथा 100 मिलीग्राम की यह दवा 600 से 800 रुपये प्रति गोली तक आयात की जा रही है। वियाग्रा के औषधीय उपयोग के लिए डॉ. कोठारी ने एक वर्ष पूर्व भारत सरकार के समक्ष एक प्रस्ताव पेश किया था, लेकिन इस दिशा में कोई कदम नहीं उठाया गया। उन्होंने कहा कि बाजार में बिकने वाली वस्तुएं, दवाएं कोई असर नहीं करती, बल्कि दवाई के डिब्बे पर छपे छोड़े अथवा सांड के चित्र असर करते हैं और इसी कारण अनपढ़ चिकित्सक व नीम-हकीम असहाय मरीजों का भरपूर शोषण कर रहे हैं।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

कार्यक्रम बनाने के लिए उन्होंने प्रयास किए हैं। कोठारी ने बताया कि मैं खुद तत्कालीन राष्ट्रपति डॉ. शंकरदयाल शर्मा के पास 'नेशनल सेक्सुअलिटी एंड हेल्प एज्युकेशन प्रोग्राम' का मसौदा लेकर गया था, जिस पर आज तक कोई कार्रवाई नहीं हुई। अमरीका, लंदन, रोम, लैटिन अमरीका, सिंगापुर, जापान, हांगकांग, आस्ट्रेलिया सहित विभिन्न देशों में व्याख्यान दे चुके कोठारी ने कहा कि यौन शिक्षा के अभाव के चलते परिवार कल्याण कार्यक्रम भी कारगर सिद्ध नहीं हो सकता।

जिन देशों में सेक्स शिक्षा के साथ यह कार्यक्रम चला वहां यह सफल हो गया। कमीबेशा यही हालत एड्स के संबंध में है। देश में सेक्स के संबंध में व्याप्त अंधकचरे ज्ञान पर चिंता जताते हुए उन्होंने कहा कि सबसे बड़े दुख का विषय तो यह है कि हमारे देश के मेडिकल छात्रों को ही यौन शिक्षा नहीं दी जाती तो अन्य छात्रों की बात तो बहुत दूर रह जाती है।

उन्होंने कहा कि इसी कारण हमारे देश के चिकित्सकों को ही सेक्स शिक्षा के बारे में अधिकृत व पुख्ता जानकारी नहीं है। कोठारी ने देश में सही जानकारी वाले सेक्स विशेषज्ञों की कमी के कारण नीम-हकीमों को बढ़ाती तरीका बताया। उन्होंने कहा कि लोग प्रायः चिकित्सक के कारण सेक्स विशेषज्ञों के भ्रम में जाते ही नहीं। इससे सेक्स टॉनिक का विरोध करते हुए उन्होंने कहा कि ये कतई कारगर नहीं होते। चरक का उदाहरण देते हुए उन्होंने बताया कि रीढ़ की तोड़ने के बाद 6 महीने तक ही उसके पाठडर का असर रहता है, जबकि बाजार तक पहुंचाने में उसे सालभर का समय लग जाता है। उन्होंने वाइब्रेटर्स का उदाहरण देते हुए कहा कि कामोत्तेजक औषधियों के सेवन से पूर्व बदन की पुंजकर्म चिकित्सा जरूरी है, लेकिन पुंजकर्म तो दूर कोई चिकित्सक जुलान की परामर्श तक नहीं देता।

'वियाग्रा' की चर्चा करते हुए उन्होंने बताया कि नीले रंग की यह गोली कामेच्छा पर कोई असर नहीं करता, वह केवल तनाव को बढ़ाती है। 25.50 तथा 100 मिलीग्राम की यह दवा 600 से 800 रुपये प्रति गोली तक आयात की जा रही है। वियाग्रा के औषधीय उपयोग के लिए डॉ. कोठारी ने एक वर्ष पूर्व भारत सरकार के समक्ष एक प्रस्ताव पेश किया था, लेकिन इस दिशा में कोई कदम नहीं उठाया गया। उन्होंने कहा कि बाजार में बिकने वाली वस्तुएं, दवाएं कोई असर नहीं करती, बल्कि दवाई के डिब्बे पर छपे छोड़े अथवा सांड के चित्र असर करते हैं और इसी कारण अनपढ़ चिकित्सक व नीम-हकीम असहाय मरीजों का भरपूर शोषण कर रहे हैं।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

उन्होंने बताया कि यौन रोगों से ग्रसित मरीज को मनोवैज्ञानिक तरीके से इलाज की जरूरत होती है। इसी कारण वे गजलों का सहारा लेते हैं ताकि गजलूके मंत्रों के साथ रोगी को बात भी समझ में आ जाए व उसकी चिकित्सा भी हो जाए। उन्होंने यौन कुंठारों को रोगों का मुख्य कारण बताया तथा इनके निराकरण के लिए मनोवैज्ञानिक उपचार को कारगर बताया।

UDAIPUR
1999

अज्ञान हेच भारतातील लैंगिक समस्यांचे मूळ - डॉ. प्रकाश कोठारी

प्रतिनिधी

पणजी, २५ फेब्रुवारी

अज्ञान हेच भारतातील लैंगिक समस्यांचे मूळ आहे, असे मत प्रसिद्ध लैंगिकशास्त्रतज्ज्ञ डॉ. प्रकाश कोठारी यांनी येथे व्यक्त केले.

भारतीय वैद्यकीय संघटनेने आयोजित केलेल्या 'एडग्रा'चे उत्पादक सन फार्मास्युटिकल्सने पुरस्कृत केलेल्या डॉक्टरांसाठीच्या शिबिराला उपस्थित राहिलेले डॉ. कोठारी पत्रकार परिषदेत बोलताना म्हणाले, एड्स रुग्णात होणारी भीषण वाढ, अल्पवयीन मातांचे वाढते प्रमाण व विस्कळित कामजीवन यां भारतातील प्रमुख समस्या असून कामजीवनाबद्दल भारतातील डॉक्टरही 'अज्ञानी'च असल्याने या प्रश्नांकडे गंभीरपणे पाहणे आवश्यक बनले आहे.

शालेय जीवनात आठवोपासून लैंगिक शिक्षण देण्याच्या आवश्यकतेवर भर देताना डॉ. कोठारी म्हणाले, लैंगिक शिक्षण दिल्याने लहान वयापासून या विषयासंदर्भात मुलांना जाण येईल. त्या विषयात अगदीच काही माहीत नसण्यापेक्षा तरी ते खात्रीने वाईट नसेल. मुले विकृत

होण्यापासून तरी वाचतील.

लोकसंख्येची अमर्याद वाढ व एचआयव्हीची लागण या आजच्या देशासमोरील प्रमुख समस्या असून देशाला जर प्रगतिपथावर वेगाने मार्गक्रमण करायचे असेल तर अर्थमंत्र्यांनीही लैंगिक शिक्षणावर भर द्यायला हवा, असे ते म्हणाले. एड्ससंदर्भात बोलताना ते म्हणाले, आज या रोगाला बळी पडलेल्या एका रुग्णावर उपचार करण्यास १८ हजार रुपये मासिक खर्च येतो. तो देशाला परवडण्याजोगा नाही. शिक्षण हाच या रोगावरचा जालीम इलाज असून लैंगिक शिक्षणामुळे माणसाच्या मनोवृत्तीतही फरक पडेल. कंडोम हा ९९.९ टक्के सुरक्षित असल्यामुळे अधिक प्रमाणात लैंगिक संबंधांमुळेच होणाऱ्या एड्सला बऱ्याच प्रमाणात आवळा बसू शकेल.

माणसाचे कामजीवन जितके यशस्वी तितका तो अधिक निरोगी व सुखी हे वैद्यकीय समीकरणच असल्याचे सांगून डॉ. प्रकाश कोठारी यांनी समलिंगी संबंधांचेही समर्थन केले. कोणाही माणसाला जर समलिंगी संबंधांतून सुख मिळत असेल व त्याचे त्याला वाईट वाटत नसेल तर

तो चुकीचा गोष्ट आहे असे कोणी मानू नये, असे ते म्हणाले.

कामजीवनातील यशस्वीतेमुळे अधिरता, विफलता, ताण, अस्वस्थपणा कर्मा होण्यास मदतच होत असल्यामुळे हृदयावर पडणारा बोझ कमी होतो असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

ब्रह्मचर्य हा प्रकारच अनैसर्गिक असल्याचे ठाम प्रतिपादन करून ते म्हणाले, ब्रह्म म्हणजे 'आत्मा' व चर्च म्हणजे 'शोध' असा त्याचा अर्थ असून वीर्याचे पतन होऊ न देणे हे अगदीच नैसर्गिक नियमांच्या विरुद्ध असून शरीरातील वीर्याचे प्रमाण वाढल्यावर ते आपोआप बाहेर फेकले जाते. कामशास्त्रात मैथुनाचे चार प्रकार सांगितले असून हस्तमैथुनात काहीच वावगे नसल्याचे मत त्यांनी मांडले. डॉक्टरांनाही या विषयाचे ज्ञान नसल्याने हस्तमैथुनासंदर्भात समज-अपसमज पसरले असून अशा लैंगिक समस्या मानसिक ताणतणावास कारण झाल्या आहेत.

'व्हिएग्रा'ला भारतीय पर्याय म्हणून सन फार्मास्युटिकल इंडस्ट्रीजने बाजारात आणलेल्या 'एडग्रा'ला देशात मोठा प्रतिसाद मिळाल्याची

माहिती कंपनीच्या मार्केटिंग विभागाचे उपाध्यक्ष टी. के. रॉय यांनी दिली. कंपनीने या गोळ्यांच्या प्रसारसाठी देशभर जागृती मोहीम सुरू केल्याचे त्यांनी सांगितले.

डॉ. प्रकाश कोठारी यांनी 'लोकसत्ता' प्रतिनिधींशी बोलताना देशातील अधिकतर कामजीवनातील दोष पित्तप्रकोपांमुळे होत असल्याचे सांगून आयुर्वेद औषधे त्यासाठी सर्वांत उत्तम असल्याचे मत मांडले. पण ही औषधे तज्ज्ञांकडूनच घेणे आवश्यक असून त्या आधी बरीचशी पथ्ये पाळली पाहिजेत असे ते म्हणाले.

अतिमद्य सेवनाचा कामजीवनावर 'नक्की' परिणाम होतो व शक्तीहीनता येते असे ते म्हणाले. पण सौम्य प्रमाणातील मद्य बऱ्याचदा कामजीवनात रंगतही आणू शकते असे सांगून भारतीय पुरुष स्त्रियांना कामवासना शमविणाऱ्या बाहुल्या म्हणूनच वापरतात. त्यामुळे स्त्रियांना समरस होता येत नाही. हा पुरुषांचाच दोष आहे असे ते म्हणाले व पुरुषांना स्त्रियांच्याही शरीराचा अभ्यास हवा असे मत डॉ. कोठारी यांनी मांडले.

منصف

حیدرآباد
(آندھرا پردیش)

روزنامہ

THE MUNSIF DAILY, HYDERABAD, A.P.

آڈٹ یورو آف سرکیولیشن (ABC Certified) کا حوالہ: تعداد اشاعت میں ملک کے اردو اخبارات میں سب سے آگے

آخری صفحہ

منصف

8

20 جنوری 2001

عالمی شہرت یافتہ سکولوس کو جسٹ ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری اندر اپریل درستی ٹیویٹریم میں "جنسیات" کے موضوع پر لکچر دیتے ہوئے

جنسیات کے رموز جاننے کیلئے اندر اپریل درستی آڈیو ریم میں ہجوم

ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری کا لکچر - ادب و شائستگی کے حدود میں جنسیات کے مختلف پہلو پر روشنی

کہا کہ یہ دو امراض قلب سے متاثرہ افراد کے لیے مسر خانیق اسپتال میں موجود حاضرین کی چالیس فیصد تعداد 50 سے زائد عمر کی تھی جبکہ 40 فیصد نوجوان بھی حاضرین میں موجود تھے۔ آڈیو ریم میں خواتین کو ان کا لکچر سننے ہوئے دیکھا گیا۔ ابتداء میں ممتاز ماہر نفسیات ڈاکٹر مجید خان نے ڈاکٹر کوٹھاری کا حاضرین سے تعارف کر دیا۔

مسٹر خانیق اسپتال آفیسر اربین لینڈ سیلنگ درنگل حیدرآباد۔ 19 جنوری (اطلاعات) مسٹر ایم اے خانیق اسپتال گریڈڈ ہائی کلنر کو اسپتال آفیسر و کامیونٹ ہلڈی اڈار ہائی اربین لینڈ سیلنگ درنگل مقرر کیا گیا ہے۔

مسٹر سید محبوب آروڈی اوٹروڈ حیدرآباد۔ 19 جنوری (اطلاعات) مسٹر سید محبوب ڈی بی کلنر کو جنسین نکل آفیسر ریونیو ڈیویژن آفیسر ہست پور مقرر کیا گیا تھا اب آروڈی اوٹروڈ (خلع کرشنا) مقرر کیا گیا ہے۔

رموز و نکات بھی ایک خوشگوار زندگی گزارنے کے لیے تھی اہمیت رکھتے ہیں۔ جب کہ لوگ کمزوریوں کا اظہار سے شرماتے ہیں ڈاکٹر کوٹھاری جو مہینے کے ایم ہسپتال کے شعبہ امراض جنسیات کے صدر بھی ہیں۔ اپنی حیرت انگیز کے ساتھ اس موضوع کے پہلو پر سیر حاصل گفتگو کی۔ اپنی تقریر کے دوران انہوں نے کئی حاضرین کے سوالات کے جوابات دیئے۔ لیکن دلچسپ بات یہ تھی کہ سوال کنندہ کہیں نظر نہیں آ رہا تھا کیونکہ منتظمین نے موضوع کی نزاکت کو ملحوظ رکھتے ہوئے پہلے ہی سے تحریری سوالات طلب کر لیے تھے اور ڈاکٹر کوٹھاری ان ہی سوالوں کا جواب دے رہے تھے۔ انہیں کوئی 500 سوالات وصول ہوئے تھے ایک مرحلہ پر جب وہ پوچھا کہ ذریعہ جنسیات کے موضوع کو سمجھانے کی کوشش کر رہے تھے تو بی بی کیمروں کی روشنی سے وہ فوری چوکس ہو گئے اور انہوں نے کمرہ میمنوں کو روک دیا۔ ڈاکٹر کوٹھاری نے اپنے لکچر کے دوران امریکہ میں دریافت کی گئی جنسی کمزوری کی نئی دوا 'ویاگرا' کے سٹی اور شہت اثرات پر روشنی ڈالی اور یہ بتایا کہ یہ دوا جو امریکہ میں ہندوستانی کرنٹ میں تقریباً 700 روپے ہوتی ہے اب ہندوستان میں صرف 20 روپے میں دستیاب ہے۔ تاہم انہوں نے

حیدرآباد۔ 19 جنوری۔ (منصف نیوز بیورو) جنسیات اور وہ بھی بالخصوص جنسی کمزوری ایک ایسا موضوع ہے جس پر بیک وقت دو سے زائد افراد کو مشکل سے ہی گفتگو کرتے ہوئے دیکھا گیا ہے۔ لیکن آج شام جناب اور شرمیلا ہیں اس وقت اٹھ گیا جب کہ سینکڑوں افراد پردہ اتار کے رموز و نکات جاننے کے تجسس میں باغ عامہ کے اندر اپریل درستی آڈیو ریم میں بے قیاب چلے آئے۔ جہاں عالمی شہرت یافتہ ماہر جنسیات ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری نے اپنے انتہائی دلچسپ اور منظر دانہ از منظر آداب و شائستگی کو ملحوظ رکھتے ہوئے بے تکلفی کے ساتھ اس موضوع پر اظہار خیال کیا۔ ان کی بر موع اور بے ساختہ شعر گوئی بھی حاضرین کو لطف ساعت ترمیم دے رہی تھی۔ وہ حیر اور غالب کے اشعار کے ذریعہ بھی جنسی رموز کی ترمیم کر رہے تھے اور واہیات کے اس قلعہ کو ڈھارہ تھے جس نے عام آدمی کو اس کی جنسی زندگی کے بارے میں مایوس بنا دیا اور کر کہا ہے۔ ہال کھانچ بھر گیا تھا۔ حق دھرنے جب نہیں تھی۔ سامعین اپنی جگہ بتانے کے لیے شہنشاہ پر بھی تعلق گئے تھے۔ آڈیو ریم کے باہر باغ عامہ کی راہداریاں کاروں سے پٹ گئی تھیں یہ منظر دیکھتے ہوئے کئی دفعہ بہت سوں کو یہ احساس ہوا کہ جنسیات کے

કામસૂત્રના રચયિતા વાત્સ્યાયન ગુજરાતી હતા!

સેક્સોલોજિસ્ટ ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારીનું સંશોધન
રાજીવ વોરા

સેક્સોલોજિસ્ટ ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારી એ દેશ અને દુનિયાભરમાં ગાજેલું નામ છે. સેક્સનો સીધો સંબંધ રાતના અંધકાર અને એકાન્ત સાથે છે. પરંતુ સેક્સ વિષે પ્રજામાં સામાન્ય રીતે જે અજ્ઞાનનો અંધકાર છે તેમાં જ્ઞાનનું અજવાળું પાથરી શકે તેવા આ ડૉક્ટર છે.

સેક્સ સાથે મનુષ્ય જીવનની સફળતા અને નિષ્ફળતા સંકળાયેલી છે. કોઈકને સેક્સનો ભય હોય છે. કોઈકને એનો છોછ હોય છે. મોટા ભાગના માણસો પાસે ઉપરછલ્લી, અધકચરી, અજ્ઞાનની કક્ષાની અધૂરી માહિતી હોય છે. ડૉક્ટર પ્રકાશના શબ્દોમાં કહીએ તો 'સેક્સ વિષેનું આ જ્ઞાન કોઈ મરજિયાત લે છે, કોઈ ફરજિયાત લે છે તો છેલ્લે હારી થાકીને ગરજિયાત લે છે.' સેક્સ વિષેની સમસ્યાઓ અપાર છે અને આપણે ત્યાં એ વધતી જ જાય છે. નાની વયની બાળાઓ પર થતા બળાત્કારો પણ અજ્ઞાનમાંથી પેદા થયેલી વિકૃતિનું જ પરિણામ છે.

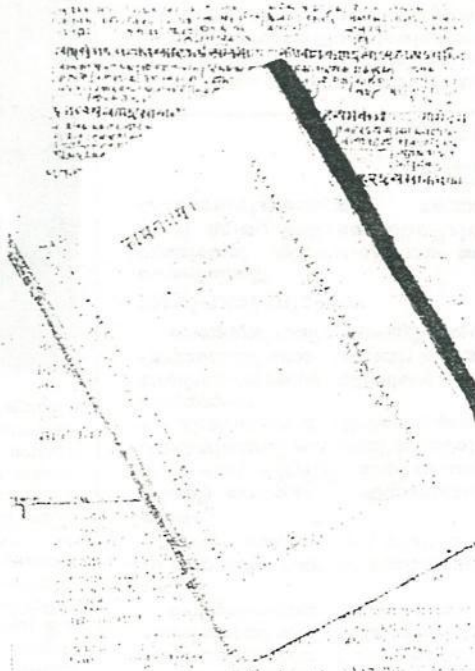
આવતી સત્તાવીસમી નવેમ્બરે ટિલ્લીમાં જાતીય નિષ્ણાતોની આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની એક કોન્ફરન્સ ભરાવાની છે. આ કોન્ફરન્સના કર્તાહર્તા ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારી છે. દુનિયાભરના ઉત્તમ નિષ્ણાતોને એક જ સ્થળે, એક જ સમયે એકઠા કરવા એ નાનું-સૂનું કામ નથી... હવાઈના પ્રોફેસર મિલ્ટન ડાયમંડ સજાતીય અને વિજાતીય સંબંધો પર પોતાના સંશોધનની સમીક્ષા કરશે. અમેરિકાના ડૉક્ટર બેવરલી વ્હીપલ જી સ્પોટ અને સ્પલન પર, સિંગાપોરના ડૉક્ટર રત્નમ સેક્સ ચેન્જ પર, ચીનના ડૉક્ટર દલિન લીઉ સેક્સ કલ્ચર અને પ્રાચીન ચીન પર... આમ કેટલાય વિશ્વવિખ્યાત વિજ્ઞાનીઓ જુદા જુદા વિષય પર વ્યાખ્યાન આપશે. આ કોન્ફરન્સના ત્રણ કેન્દ્ર બિંદુઓ છે: જાતીયતા, કુટુંબ નિયોજન અને એઈડસ. નહીં નહીં તોય દેશ અને દુનિયામાંથી આ કોન્ફરન્સમાં એક હજાર વિદ્વાનો આવવાના છે. અને ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારી તેમાં કામસૂત્ર: પ્રાચીન અને અર્વાચીન એ વિષય પર પોતાનું સંશોધન રજૂ કરવાના છે.

કામસૂત્ર માત્ર જાતીય પ્રેમનું શૃંગારિક વર્ણન અને વિગતવાર વિવરણ કરતો ગ્રંથ નથી પણ સમાજરચના, લગ્નજીવન અને પારિવારિક સંબંધોનું સાચું શિક્ષણ આપતું એક અજોડ પુસ્તક છે. આ ગ્રંથનું વાચન લગ્ન પૂર્વે, લગ્ન દરમિયાન અને લગ્ન પશ્ચાત કરવાનું સૂચવાયું છે. આ ગ્રંથના સર્જક વાત્સ્યાયનને મહર્ષિ કહ્યા છે કારણ કે કામને ધર્મ સંમત ગણ્યો છે. સામાજિક મર્યાદામાં રહીને સ્ત્રી-પુરુષના જાતીય સંબંધો અને પદ્ધતિ તથા આ

સમયે બંનેની મનસ્થિતિ ઉપર લાક્ષણિક વિવેચના કરી, માર્ગદર્શન પૂરું પાડતા ગ્રંથ તરીકે પ્રતિષ્ઠા કામસૂત્રને મળી છે.

ભારતની સંસ્કૃતિ અને સભ્યતાના ઇતિહાસમાં કામસૂત્રનું મહત્ત્વ અનુપમ છે તેમ છતાં આ ગ્રંથ કેટલાંક રહસ્યોથી ઘેરાયેલો છે. વાત્સ્યાયન કોણ હતા? એ કયા સ્થળના વતની હતા? તેમણે કામસૂત્ર કયા સમયગાળામાં લખ્યું? જેવા અનેક પ્રશ્નો અનુત્તર રહે છે. મૂળ સંસ્કૃતમાં લખાયેલ ગ્રંથનાં આજે ઉપલબ્ધ લગભગ બંધાં જ વિવેચનો, અનુવાદો, વૃત્તાંતો મૂળ ગ્રંથને વફાદાર રહી શક્યાં નથી. અને તેથી વાત્સ્યાયનનાં મંતવ્યોનું સાચું અને સ્પષ્ટ નિરૂપણ થઈ શક્યું નથી એવો મત કે.ઈ.એમ. હોસ્પિટલ અને જી.એસ. મેડિકલ કૉલેજના સેક્સ્યુઅલ મેડિસીન વિભાગના પ્રોફેસર તેમ જ વડા ડૉક્ટર પ્રકાશ કોઠારીએ વ્યક્ત કર્યો છે. તેમણે વાત્સ્યાયન, કામસૂત્ર અને તેનો રચનાકાળ તથા તેમાં આલેખાયેલાં મંતવ્યો પર સંશોધન કરી અત્યાર સુધી વણઉકલ્યા પ્રશ્નોના જવાબ મેળવવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે...

વાત્સ્યાયન લાટ પ્રદેશના હતા. ગુજરાતના આ લાટ પ્રદેશ વિશે, આખા સંસ્કૃત સાહિત્યમાં પહેલવહેલો ઉલ્લેખ વાત્સ્યાયનના કામસૂત્રમાં મળે છે. ઉપરાંત વાત્સ્યાયને લાટ પ્રદેશની સ્ત્રીઓ દ્વારા અપનાવાતી જાતીય સંબંધ બાંધવાની ક્રિયાઓનું લાક્ષણિક રીતે આલેખન કર્યું છે. લાટ પ્રદેશ એટલે આજનું દક્ષિણ ગુજરાત, ખાસ કરીને સુરત, ભરૂચ અને ખંભાતનો વિસ્તાર! વાત્સ્યાયને તેમના

સ્ત્રી-પુરુષના જાતીય સંબંધો વિશે માર્ગદર્શન પૂરું પાડતા કામસૂત્ર ગ્રંથનાં કેટલાંક રહસ્યો ઉકેલવાના બાકી છે.

વાર્વાર ઉલ્લેખ કર્યો છે. ગુજરાતના અત્યારના ખેડા જિલ્લામાં ખંભાતથી લગભગ પાંચ કિલોમીટર દૂર નગરક શહેર વસેલું હતું. આજે આ શહેર નગરા નામે ઓળખાય છે. એ વખતે મૈત્રકવંશના રાજાઓ પાંચમીથી આઠમી સદીમાં થઈ ગયા અને એમની રાજધાની વલ્લભી હતી અને આ

રાજવીઓ સૌરાષ્ટ્ર તથા ગુજરાતમાં રાજ્ય કરતા. આ રાજવીઓએ આપેલાં દાનપત્રો (તામ્રપત્રો)માં નગરક નામના શહેરનો ઉલ્લેખ જોવા મળે છે. આ તામ્રપત્રો મુંબઈ અને રાજકોટના મ્યુઝિયમમાં મોજૂદ પણ છે. વડોદરા રાજ્યની યુનિવર્સિટીના પુરાતત્ત્વ વિભાગે નગરક શહેરની વિશેષ માહિતી માટે ઉત્ખનન (એક્સકેવેશન) કરાવેલું અને એમાંથી નીકળેલા સિક્કાઓ પણ આ શહેરના અસ્તિત્વ તરફ આંગળી ચીંધે છે... ભગવાન બુદ્ધ, સૂર્ય અને બ્રહ્માની મૂર્તિનાં સ્થાપત્યો તથા બીજા સામગ્રીઓ પણ મળી આવી છે જે એવો નિર્દેશ કરે છે કે નગરક પૂર્વકાળે (ખંભાત પ્રસિદ્ધ થયું નહોતું તે પહેલાં) એક અત્યંત

വളർത്തുമൃഗങ്ങളുമായി ഇടപെടുമ്പോൾ

ഡോ. പ്രകാശ് കോത്താരിക്ക് ഉന്നത ബഹുമതി

■ പ്രശസ്ത സെക്സോളജിസ്റ്റും ബോംബെയിൽ ജി. എസ്. മെഡിക്കൽ കോളജ് ആൻഡ് കെ. ഇ. എം. ഹോസ്പിറ്റലിലെ സെക്സോളജി പ്രൊഫസറുമായ ഡോ. പ്രകാശ് കോത്താരി 'ദ സെക്സോളജിസ്റ്റ് ഓഫ് ഏഷ്യ' എന്ന ഉയർന്ന ബഹുമതിക്കർഹനായി.

സെക്സോളജിയിൽ പ്രവീണരായ ശാസ്ത്രജ്ഞരെ ആദരിക്കാൻ ഏഷ്യൻ ഫെഡറേഷൻ ഓഫ് സെക്സോളജി ഈ വർഷം ഏർപ്പെടുത്തിയതാണ് ഈ ബഹുമതി. രണ്ടു വർഷത്തിലൊരിക്കലാണ് ബഹുമതി നൽകുക. ഫെഡറേഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ചൈനയിലെ ഷാങ്ഹായ്യിൽ നടന്ന സമ്മേളനത്തിൽ വെച്ച് കോത്താരി അവാർഡ് ഏറ്റുവാങ്ങി. ബ്രിട്ടൻ, അമേരിക്ക, ജർമ്മനി, സിംഗപ്പൂർ തുടങ്ങി ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നുള്ള പ്രതിനിധികൾ സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുത്തു.

അടുത്ത സമ്മേളനം 1994-ൽ ഇന്ത്യയിലാണ്. പ്രകാശ് കോത്താരിയാണ് സമ്മേളനത്തിന്റെ പ്രസിഡൻ്റ് എയ്ഡ് സിംഗപ്പൂർ ഫാമിലി പ്ലാനിംഗും എന്നതാണ് വിഷയം.

വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ ദാനകൾ തന്നെ. പക്ഷേ, അവയുമായിട്ടിടപെടുമ്പോൾ ഏറെ ശ്രദ്ധിക്കണം. പ്രത്യേകിച്ചു കുഞ്ഞുങ്ങൾ. വളർത്തുമൃഗങ്ങളുടെ ശരീരത്തിൽ പറ്റി വളരുന്ന പ്രാണികളും അണുക്കളും പലതരം രോഗങ്ങൾക്കു കാരണമാകും. ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ വളർത്തുമൃഗങ്ങളെ കുളിപ്പിക്കണം. ഈച്ചയേയും. പ്രാണികളേയും അകറ്റുന്ന പൗഡർ അവയുടെ ദേഹത്തു പുരട്ടാം. പക്ഷേ ഈ പൗഡർ കുട്ടികളും മറ്റും ശ്വസിക്കുന്നത് നന്നല്ല.

വളർത്തുമൃഗങ്ങളുമായുള്ള അടുപ്പം ചില കുട്ടികൾക്ക് അലർജിയുണ്ടാക്കും. ചെറിയും പൂച്ചക്കുടിയുമാണു സാധാരണ കണ്ടുവരുന്നത്. ഇത്തരം ചർമ്മരോഗങ്ങൾക്കു പുറമെ വിട്ടുമാറാത്ത ജലദാഷം, ചുമ, തുടങ്ങിയവയും അലർജി മൂലം ഉണ്ടാകാം.

പുച്ഛയിൽ നിന്നു പകരുന്ന ടോക്സോപ്ലാസ്മോസിസ് അപകടകരമായ ഒരു രോഗമാണ്. ഗർഭിണികൾക്ക് ഈ രോഗമുണ്ടായാൽ സൂക്ഷിക്കണം. ഗർഭസ്ഥശിശുവിനെപ്പോലും ഇതിന്റെ അണുക്കൾ ബാധിച്ചേക്കാം.

ശിശുവിന്റെ തലച്ചോറ്, ഹൃദയം, ശ്വാസകോശം, കണ്ണ് തുടങ്ങിയ അവയവങ്ങൾക്കു തകരാറുണ്ടാക്കും.

ശുചിത്വം പാലിക്കുകയാണ് വളർത്തുമൃഗങ്ങളിൽ നിന്നു രോഗപകരാതിരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാന മാർഗ്ഗം. കുട്ടികളും വളർത്തുമൃഗങ്ങളും തമ്മിലുള്ള സമ്പർക്കത്തിൽ നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തണം. അതോടൊപ്പം ശുചിത്വം പാലിക്കുന്നതിൽ കുട്ടികളെ പ്രത്യേകം പരിശീലിപ്പിക്കുകയും വേണം. വീട്ടിലെ അംഗങ്ങളിൽ ആർക്കെങ്കിലും വളർത്തുമൃഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള അലർജിയുണ്ടായാൽ പിന്നെ ആ മൃഗങ്ങളെ വളർത്തരുത്.

പട്ടി, പുച്ചു തുടങ്ങിയവയെ കൈകാര്യം ചെയ്തശേഷം സോപ്പിട്ടു കൈകഴുകിയ ശേഷമേ ആഹാരം കഴിക്കാവൂ. കുട്ടികളുടെയും മുതിർന്നവരുടെയും നഖം പറ്റു വെട്ടണം. അല്ലെങ്കിൽ അവയ്ക്കിടയിൽ രോഗാണുക്കൾ കയറിയിരിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.

പട്ടി, പുച്ചു തുടങ്ങിയ മൃഗങ്ങളെ മുഖത്തോടു ചേർത്തു പിടിക്കുകയോ ചുംബിക്കുകയോ അരുത്.

"പെണ്ണായി പിറന്നതേ പാപം" (9-ാം പേജിൽനിന്നു തുടർച്ച)

ഗൗണ്ടർ സമുദായത്തിൽ ഒർത്താവുമരിച്ച സ്ത്രീ വല്ലാതെ ഒറ്റപ്പെടുന്നു. വീണ്ടുമൊരു വിവാഹം സമുദായം അനുവദിക്കുന്നില്ല.

ശിശുഹൃത്യ വ്യാപകം

പെൺശിശുഹൃത്യ സേവ. ജില്ലയിൽ വ്യാപകമാണെന്നു നഗരത്തിലെയും ഗ്രാമങ്ങളിലെയും ഡോക്ടർമാർ തെളിയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

“ഇതു ശിശുഹൃത്യകളാണെന്ന് അവർ പറയില്ല. കുഞ്ഞിനു ജനിവന്നു, ശ്വാസംമുട്ടൽ വന്നു, പാൽ കുടിയില്ല, അതു സാവദിച്ചു (ചത്തു) ഡോക്ടറെ... എന്നാണവരുടെ ഭാഷ്യം.”

രാസിപുരത്തു നഴ്സിംഗ് ഹോം നടത്തുന്ന ഡോ. ആർ. എൻ. വി. മനോജനി പറഞ്ഞു.

പെൺകുഞ്ഞാണു ജനിക്കുന്നതെങ്കിൽ, ബന്ധുക്കൾ ആശുപത്രിയിൽ വെച്ചുതന്നെ കുഞ്ഞിനെയും ഭാര്യയെയും അവഗണിക്കുന്നു. “ശനിയനാ, പിറന്നത്” അവർ പറയും. വൈദ്യശുശ്രൂഷകളിലേർപ്പെടുന്ന ഡോക്ടറെ നോക്കി കുഞ്ഞിന്റെ അച്ഛൻ പറയുമത്രേ: “തൃപ്പോറക്കൽ നീകൾ, കഷ്ടപ്പെടുന്നത് വൈദ്യം പോക്കരുത്.” (ചാവൻ പോവുന്ന കുഞ്ഞിനു ഡോക്ടർ എന്തിനാ കഷ്ടപ്പെട്ടു ചികിത്സിക്കുന്നത്.) തിരുച്ചേങ്കോട്ടെ ഡോ. ബാലകൃഷ്ണൻ ഇത്തരം നിരവധി അനുഭവങ്ങളുണ്ട് പറയാൻ.

“താലാമരത്തെയും അഞ്ചാമരത്തെയുമൊക്കെ പ്രസവമെടുക്കുമ്പോൾ, ഞാൻ ചോദിക്കും: മുമ്പു പ്രസവിച്ച കുഞ്ഞുങ്ങളൊക്കെ എവിടെ? അവർ ഒന്നും പറയാതെ ചിരി

ക്കും.” സേലത്ത് നഴ്സിംഗ് ഹോം നടത്തുന്ന ഡോ. പ്രേമകുമാരി പറഞ്ഞു.

“മൂന്നാമതും പെൺകുഞ്ഞിനെ പ്രസവിച്ച ഒരമ്മ കുഞ്ഞിനെ ഹോസ്പിറ്റലിൽ ഇട്ടിട്ടുപോയി. മൂന്നാലു ദിവസം കഴിഞ്ഞ് അവർ തിരിച്ചുവന്നു കുഞ്ഞിനെ വാങ്ങി. ചേച്ചിമാർ അനിയത്തിയെ വേണമെന്നു ശഠ്യം പിടിച്ചു വരേ.”

സേലത്തു നിന്നു 50 കിലോമീറ്റർ അകലെയൊന്നു ധനുഷ്ഠപട്ട് ബഥൽ ആശുപത്രി. “ഞാനിവിടെ വന്നിട്ട് അഞ്ചുമാസമേ ആയുർജ്ജ്വ പത്ത് ശിശുമാണങ്ങളെങ്കിലും എനിക്കറിയാം. അത് ഈ പത്തു കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ തന്നെ.” ബഥൽ ആശുപത്രിയിലെ ഡോ. ജുലിയറ്റ് പറഞ്ഞു.

“അമ്മായിയമ്മ തന്റെ ആദ്യത്തെ പെൺകുഞ്ഞിനെ കൊന്നതിനെ തുടർന്നു മാനസികമായി തകർന്ന ഒരു സ്ത്രീയും ഈയിടെ എന്റെ കാണാനെത്തി” ഡോ. ജുലിയറ്റ് പറഞ്ഞു.

എന്തുകൊണ്ട്

സാമൂഹ്യജീവിതത്തിൽ കാര്യമായ മാറ്റങ്ങളൊന്നും ആരും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ല. ഇപ്പോഴത്തെ സാമൂഹ്യ ചുറ്റുപാടുകളിൽ, ഒരു പെൺകുട്ടി വീടിനു ആകെ ഭാരമാണുതാനും എങ്കിൽ പിന്നെ സ്ത്രീ എന്ന നിലയിൽ തങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന ദുരിതങ്ങൾ അവർ വളർന്നുവരുമ്പോഴെങ്കിലും അനുഭവിക്കേണ്ടല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അവൾ ജീവിക്കാതിരിക്കുക തന്നെയാണ് നല്ലത്. അവർ ഗ്രാമത്തിന്റെ പഴയ വിധി നടപ്പാക്കുന്നു. ഒരു പെൺകുട്ടി വളർന്നുവന്നിട്ട്, കൂടുമ്പത്തിന് (റേഷം 67-ാം പേജിൽ)

پچھلے ہفتہ دہلی میں جنسیت سے متعلق تیسری انڈیائی کانفرنس منعقد ہوئی جس کے اجلاس نگار پانچ دنوں تک جاری رہے اور ملک کے سارے بڑے اخباروں میں اسکا چرچا رہا۔ آخر میں کانفرنس نے اسکولوں اور کالوں کے نصاب میں جنسیت کی تعلیم کو شامل کرنے کے سلسلہ میں ایک جامع مسودہ بھی حکومت کو پیش کیا۔

اس کانفرنس میں ہمارے دلچسپ تقریریں کسی اور بات پر عمل نہ کریں کیونکہ ہم اس نظام تعلیم کی

پیداوار میں جس میں دو اہمیتوں کی تعلیم کو لازمی مضمون کا درجہ حاصل تھا۔ ہمیں کیا معلوم کہ جنس کیا ہے۔ جنس کا مادہ بوسوں کے اندر کیا زمانہ آیا ایک اب اسکولوں میں جنسیت کی تعلیم کو ضروری سمجھا جانے لگا ہے۔ اس کانفرنس میں ہمارے دلچسپ کا اصل سبب اس کانفرنس کے صدر ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری کی ذات ہے جن سے ہماری ملاقات محض اتفاقی طور پر ہمارے دوست شردوت کے ساتھ ہوئی تھی۔ پہلی ہی ملاقات میں وہ ہمارے اور ہم انکے گرویدہ ہو گئے۔ انہیں جب پتہ چلا کہ ہم اردو کے ادیب ہیں تو یوں ٹوٹ کر ملے جیسے بوسوں کی خاشاک میں۔ جنسیت سے متعلق پہلا انکشاف انہوں نے ہم پر یہ کیا کہ اگر کوئی اصلی مرد ہوگا تو وہ اردو زبان سے عشق فرود کرے گا۔ پھر اسکے بعد جوش ملیح آبادی کا ایک برہنہ شہنشاہ اور اس شعر کے حوالہ سے خدانے سخن میر تقی میر تک پہنچ گیا۔ اس کانفرنس کے سلسلہ میں وہ دس دنوں تک دہلی کے جناح ٹیکس انٹرنیشنل ہوٹل میں مقیم رہے جہاں انشاء پرورد اور امریکہ سے آنے والے ہونے کی ماہرین جنسیت بھی مقیم تھے۔ دن بھر وہ کانفرنس کے اشتیاق میں معروف رہے۔ لیکن شام کو فرسٹ پلے ہی ہم سے ملنے کی کوئی نہ کوئی سبیل فرود نکال لیتے تھے۔

ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری جنسیت کے سلسلہ میں عالمی شہرت رکھتے ہیں۔ 1985ء میں ہندوستان میں جنسیت سے متعلق جو پہلی عالمی کانفرنس منعقد ہوئی تھی اسکے بھی وہ صدر رہ چکے ہیں۔ قدیم ہندوستان میں وقتاً بوقت چوتھی صدی عیسوی میں جنسیت سے متعلق پہلی کتاب دو کام سوتر، لکھی تھی اور اسے آج بھی جنسیت کے باب میں ایک مستند کتاب مانا جاتا ہے۔ پورے سو لاکھوں سال بعد ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری کو وہ دور چھوڑ کر وقتاً بوقت کہا جانے لگا ہے۔ ڈاکٹر کوٹھاری کی کئی تصانیف شائع ہو چکی ہیں اور وہ انگریزی کے کئی مشہور رسالوں میں جنسیت سے متعلق پابندی سے کالم لکھتے ہیں۔ ان دنوں وہ ہی ایس بی بی سی کے پروگراموں اور صدر شعبہ ہیں۔ جنوب مشرقی ایشیا میں یہ اپنی نوعیت کا پہلا شعبہ ہے۔ پوری دنیا میں وہ ایک ماہر جنسیت ہیں جنہوں نے چالیس ہزار برسوں کا مطالعہ کیا ہے۔ ڈاکٹر کوٹھاری 52 برس کے ہو چکے ہیں۔ لیکن دیکھیں میں چالیس برس کے لگتے ہیں۔

میراکالم

مجتبیٰ حسین

اصول مرد اردو کا عاشق ضرور ہوگا

تالی شہرت یافتہ ماہر جنسیت ڈاکٹر کوٹھاری کی باتوں سے

ہمارے ہاؤس کی سفیدی کی طرف دیکھ دیکھ کر کہتے تھے وہ اب نے سچ سچ یہ بال و حجب میں سفید نہیں کئے ہیں، عمروں کے اس فرق کی وجہ سے جس طرح وہ ہمارا احترام کرتے تھے اس سے ہمیں لگا کہ اردو جذبہ میں کہہ کر ڈوبے ہوئے ہیں۔ جو بھی ان سے مل کر واپس جانے لگتا تھا تو وہ اسے بلا لحاظ مذہب و ملت اور رنگ و نسل وہ خدا حافظ کہتے تھے۔ ہم نے تو یہاں تک دیکھا کہ وہ اس خدا حافظ کا استعمال امریکیوں اور جاپانوں پر بھی کرتے ہیں۔

ڈاکٹر پرکاش کوٹھاری نے صدر جمہوریہ ہند ڈاکٹر شکر دیال شرما جنسیت کی تعلیم سے متعلق مسودہ کی کاپی پیش کی

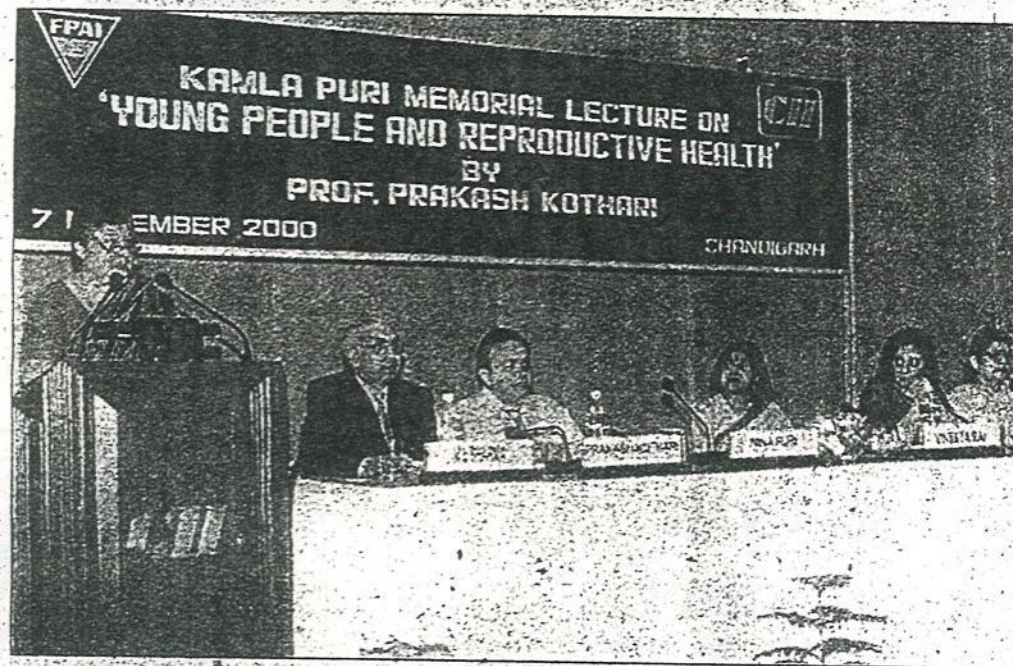
اور دل کو تو وہ اپنے کمرہ سے ہی خدا حافظ کہہ دیتے تھے۔ لیکن ہمیں چھوڑنے کیلئے ہونٹ کے پورے ٹیکو تک آکر خدا حافظ کہتے تھے۔ کئی ملاقاتوں کے بعد ان کا اس اردو جذبہ کارا ز بھی ہمیں معلوم ہو گیا۔ ان کا تعلق گجرات کے شہر پالپور سے ہے۔ یہاں اسکے والد نواب آف پالپور کے دربار میں وزیر اور چیف کسٹم آفیسر کے عہدہ پر فائز تھے۔ بچپن ہی سے انہیں اردو شاعری سے لگا رہا ہے۔ چھ برس کے سبب نکل کالج سے انہوں نے ایم بی بی ایس کیا۔ کہنے لگے وہ چھ برسوں میں ایک انڈیا پان مشاعرہ منعقد ہوا تھا جس میں جوش ملیح آبادی نے بھی شرکت کی تھی۔ مشاعرہ کے دوسرے دن ایم بی بی ایس کے نائل کا امتحان دیا تھا لیکن میں نے سچا سچ امتحان کی تیاری کی تھی۔ مجھے مشاعرہ میں شرکت نہایت فروری ہے کیونکہ نفل ہونے کی صورت میں ایم بی بی ایس کا امتحان تو اگلے سال بھی دیا جاسکتا ہے لیکن جوش ملیح آبادی پھر کہاں دیکھتے اور سننے کو ملیں گے۔ اور بات یہ کہ مشاعرہ میں شرکت کے باوجود ایم بی بی

فرق نہیں ہے۔ کیونکہ دونوں فرقہ ہائے ملایح آریاؤں کی دنن ہیں۔ جو جہی بونیاں دواؤں میں استعمال ہوتی ہیں وہ بھی مشترک ہیں۔ ڈاکٹر کوٹھاری کا خیال یہ ہے کہ اب تک ہمارے معاشرہ میں جنس کو ایک ممنوعہ نئے اور اسکے بارے میں کئے بندوں بات کرنے کو معیوب سمجھا جاتا رہا ہے۔ لیکن ایس کی بیماری کے پھیلنے، آبادی میں مسلسل اضافہ اور موجودہ دور کی سچی سچیوں کے باعث جنس کی تعلیم سے نوجوانوں کو واقف کرنا ضروری ہے۔ پچھلے زمانہ میں خادیاں کم عمری میں ہوجاتی تھیں لیکن آج کے ساقی دور میں لاکھوں اور لاکھوں کی خادیاں ہیں، بیٹھیں برس تک بھی نہیں ہوتیں۔ اس سواد خیال نے کئی جنسی مسئلے پیدا کر دیئے ہیں جن سے بچنے کیلئے نوجوانوں کو جنسیت کی تعلیم دینا ضروری ہے۔ آج اخبارات، فلموں اور ٹیلی ویژن کے ذریعہ کچھ ایسا مواد پیش کیا جاتا ہے جس کی وجہ سے نوجوانوں کی جنسی حیضات مشتعل ہوجاتے ہیں۔ لیکن کسی کوئی توفیق عطا نہیں ہوتی کہ وہ ان حیضات کو قابو میں رکھنے کے کرباں نہ بنے۔ یہ تو ہم تسلیم کرتے ہیں کہ آج کی نسل ذرا خ اہلارح کے مواد کے باعث ہنجریہ بیجان میں مبتلا ہوتی جا رہی ہے۔ فلموں میں جس طرح قصہ د کے مناظر دکھائے جاتے ہیں انکی وجہ سے نئی نسل بعض بنیادی باتوں کو سمجھتی جا رہی ہے۔ ہمارے ایک دوست کی والدہ کا استعمال ہوا اور جب اس نے اپنے کس بچہ کو اس کی وادی کے استعمال کی خبر سنائی تو اس بچہ نے نہایت غصہ سے پوچھا وہ جتنے میری وادی کو کس نے تسلیم کیا ہے میں نے اسکا خون پی لوں گا۔ گویا اس بچہ کے ذہن میں ایسا انسان کی طبیعت کا کوئی تصور ہی نہیں ہے۔ وہ تو صرف اتنا جانتا ہے کہ جو بھی آدمی مرے گا وہ ضرور کسی نہ کسی کے ہاتھوں مارا جائے گا۔ خدا ہی جانتا ہے ہمیں آئے گا۔

اس کانفرنس کے اختتام پر ڈاکٹر کوٹھاری نے جنسیت کی تعلیم کے بارے میں ایک مسودہ بھی حکومت کو پیش کیا ہے جسکا پہلا جملہ ہے 'دو کج کا دور نہایت برائے لیکن نہایت اچھا بھی ہے'۔ ہمارے سامنے سب کچھ ہے مگر یہ بھی سچ ہے کہ ہمارے سامنے کچھ بھی نہیں ہے۔ ڈاکٹر کوٹھاری نہایت ذہین، مستند اور چاق و چوبند انسان ہیں۔ ان میں کام کرنے کا یہ پہلا جذبہ ہے۔ ہمیں انکی یہ ادبیت پسند آئی کہ بات بات پر وہ اردو شعر سناتے ہیں۔ کانفرنس کے مباحث میں حصہ لیتے ہوئے بھی انہوں نے غیر ملکیوں کو کئی اردو شعر سنائے۔ انہوں نے کہا کہ جنسیت سے متعلق پہلی عالمی کانفرنس کے ذریعہ ہم جنسیت کو بے دردم سے ڈانٹتے رہے۔ اب اس کانفرنس کے ذریعہ ہم جنسیت کو سزوکوں تک لیجانا چاہتے ہیں۔ اس کانفرنس کے موقع پر جنسیت سے متعلق پنشنکس کی نمائش بھی منعقد ہوئی۔ جسکا افتتاح سرتازہ دانیال اور ادیب ملک راج اکتھو نے کیا۔ اس نمائش میں ایم ایف حسین، شمش گول گل کشا گولڈ، جینین داس اور دیگر کئی آرتسٹوں کی پنشنکس شامل ہیں۔ آخر میں صرف اتنا عرض کر کے کہ ڈاکٹر کوٹھاری سے ہماری قربت کی وجہ سے ہمارے بعض شریف اور معصوم دوستوں کو مجھے میں بھی مدد ملی ہے کیونکہ سب کے سب ہماری سرفروشی ڈاکٹر کوٹھاری سے جہاں میں ملنے کی سبلی نظر آئے۔ تب ہمیں احساس ہوا کہ جنسیت کی تعلیم کو اسکولوں کے نصاب میں شامل کرنا نہایت ضروری ہے۔

चंडीगढ़

चंडीगढ़ में मंगलवार को भारतीय उद्योग परिसंघ में युवा व प्रजनन शिक्षा विषय पर समाज सेविका कमला पुरी की याद में आयोजित सेमिनार का दृश्य।
फोटो : जागरण

दैनिक जागरण

जालन्धर, बुधवार 8 नवंबर, 2000

यौन तृप्ति के लिए निरापद है हस्तमैथुन : डा. कौठारी

चंडीगढ़, 7 नवंबर (जाब्यू)। हस्तमैथुन, समलैंगिकता आदि सब-मैथुन के ही प्रकार हैं और इनमें से जिसमें भी यौन तृप्ति होती हो वह निरपद ही है। जाने माने यौन विशेषज्ञ डा. प्रकाश कोठारी ने सीआईआई में समाज सेविका कमला पुरी की याद में आयोजित सेमिनार युवा व प्रजनन शिक्षा पर बोलते हुए कहा कि सेक्स के बारे में भारतीय समाज में काफी भ्रान्तियां फैली हुई हैं जिन्हें यौन शिक्षा देकर दूर करना आज अति आवश्यक है। उन्होंने कहा कि संभोग, हस्तमैथुन या समलैंगिकता किसी भी प्रकार से अपनी संतुष्टि कर लेनी चाहिए। यदि ऐसी भी नहीं किया जाएगा तो खुद-ब-खुद नाइट फ्लॉ हो जाएगा और यह भी कोई गंभीर बात नहीं है। इससे घबराने की जरूरत नहीं यह भी एक प्राकृतिक क्रिया ही है। मासिक धर्म के दौरान भी संभोग करने का कोई नुकसान नहीं क्योंकि तब यौनि से निकलने वाला रक्त एकदम शुद्ध हो जाता है।

उन्होंने कहा कि सेक्स शिक्षा बच्चे के चलने से ही शुरू हो जाती है और माता-पिता इसके लिए बेहतर प्रशिक्षक हैं। वैसे औपचारिक रूप से 14-15 साल की उम्र में युवक युवतियों को सेक्स

शिक्षा देनी चाहिए क्योंकि इस उम्र में युवक युवतियों में हार्मोन्स की तबदीली के कारण यौन इच्छा तीव्रता से जागृत होती है। इस समय अगर उन्हें यौन शिक्षा मिले तो वे अपने शरीर में होने वाले बदलाव का भरपूर आनंद ले सकते हैं। उन्होंने कहा कि यौन शिक्षा मात्र स्वी-पुरुष की संभोग क्रिया का ज्ञान देना ही नहीं अपितु यह परिवार नियोजन, शारीरिक बनावट, शरीर में समय समय पर आने वाले बदलाव एड्स संरीखे यौन

युवा व प्रजनन शिक्षा पर सेमिनार

रोगों का ज्ञान भी है। गुप्त रोग दूर करने वाले झोला छाप डाक्टरों को आड़े हाथ लेते हुए डा. कौठारी ने कहा कि ये डाक्टर मरीजों को बेवकूफ बनाकर ठगते हैं। बहुत से डाक्टर पेशाब से घात गिरते का रोग बताकर मासूम मरीजों को गुमराह करते हैं। असल में घात गिरने जैसा कोई रोग है ही नहीं। घात की दो चार बूट्टे गिरना एक स्वाभाविक क्रिया है। इससे घबराने का रोग के डाक्टरों के चक्कर नहीं लगाने चाहिए। यौन संबंधी अन्य भ्रान्तियों को दूर करते हुए डाक्टर कोठारी ने कहा कि सुहागरात

को यौनि से खून न निकलने का यह मतलब कतई नहीं कि दुल्हन के पहले से किसी से शारीरिक संबंध रहे हैं। यौनि की झिल्ली किसी भी कारण से टूट सकती है पर भारत में कितने को वैवाहिक संबंध इस भ्रान्ति के कारण टूट जाते हैं। क्या ज्यादा लंबे लिंग से ज्यादा यौन संतुष्टि होती है, के सवाल पर उन्होंने कहा कि लिंग की 2 इंच लंबाई ही यौन संतुष्टि की लिए पर्याप्त है क्योंकि यौनि में भी अधिकतम स्पेस चार इंच ही होता है। संभोग के समय सीमा के बारे में डा. कोठारी ने कहा कि 2 तीन हफ्ते के प्रशिक्षण से संभोग की समय सीमा को बढ़ाया जा सकता है। वज्रवैली मुद्रा और अश्वनी मुद्रा के आसन संभोग समय सीमा बढ़ाने में काफी हद तक सहायक हैं। इससे पूर्व फैमिली प्लानिंग एसोसिएशन ऑफ इंडिया की अध्यक्ष नीना पुरी ने जानी मानी समाजसेविका स्वर्गीय कमला पुरी के समाज सेवा के क्षेत्र में किए गए कार्यों की जानकारी दी। फैमिली प्लानिंग एसोसिएशन ऑफ इंडिया के परियोजना निदेशक डा. एम. एल. शर्मा ने कमला देवी चेरिटेबल ट्रस्ट द्वारा चलाई जा रही विभिन्न परियोजनाओं पर प्रकाश डाला।

Prakash Kothari

The orgasm man

● In the land of the *Kamasutra*, sex surprisingly has had a hard time coming out of the bedroom. While the act is approved, talk is taboo. But with the orgasmically-obsessed Prakash Kothari around, sex is slowly moving into the conference room.

True to form, the best-known Indian sexologist basked in the limelight at the first international conference on orgasm in Delhi early this month. Complementing the session was a culture-fest, which had an exhibition on ancient Indian erotica.

As talk turned to sexual stimulants, Kothari, who has "yet to come across a useful sex tonic", prescribed an unfailing aphrodisiac: "A cooperative, beautiful and voluptuous partner."

Eye-catchers

Prakash Kothari—coordinating sex education

■ India will soon have a chapter of the World Association for Sexology (WAS). It was launched last month at the end of the Third International Congress of Medical Sexology held in Rome. Dr Prakash Kothari, a sex therapist from Bombay who is on the advisory committee of WAS, said: "The association is to coordinate the international movement in the field of sex education."

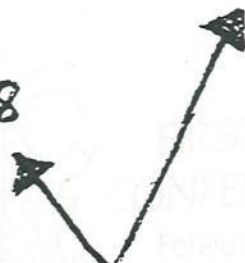
APHRODISIACS

Return to the Roots

The ginseng powder, promoted as a cure for stress, is also said to improve the sexual functioning of diabetics. But Dr Shaukat Sadikot, an endocrinologist at Bombay's Jaslok Hospital, says there is no truth in the claim. India's best-known sexologist, Dr Prakash Kothari who runs the Department of Sexual Medicine at Bombay's K.E.M. Hospital, is also sceptical: "These mushrooming sextonics are nothing but an exploitation of the desperate by the ignorant. If they work at all, it is thanks to the picture of the horse or bull on the packet."

NOV.
1978

MAR.
1990

INDIA TO-DAY

FEB.
1990

"People are still propagating the myth that ejaculation and orgasm are synonymous."

DR PRAKASH KOTHARI
President of the conference

